

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126
Inseratni oddelček: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročilna znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Angleška vojska

Nesporno je, da je danes eden glavnih činiteljev bodočega razvoja mednarodne politike vprašanje vojne potence Velike Britanije. Po svetovni vojni se je poleg Zedinjenih držav tudi Anglija vrnila zopet na sistem razmeroma majhne prostovoljske vojske. V mnogočem je pripisovati to prirojeni lagodnosti in miroljubnosti angleškega človeka, kateremu leži že v krvi nerazpoloženje do vsega, kar je združenega s prisilno vojaško službo in sploh vsakim omejevanjem osebnosti svobode. Zato je bil tudi med prvimi angleškimi zakoni po končani svetovni vojni zakon o ukinitvi splošne vojaške dolžnosti.

Izpremembra v tej angleški politiki zamenjavanja lastne oborožene sile je nastopila šele, ko se je tako silno razvila oborožitev obeh totalitarnih vele-sil, zlasti Nemčije. Z oboroževalnimi programi v letih 1936, 1937 in 1938 se je Anglija odločila za popolno reorganizacijo svoje suhozemske, zračne in pomorske vojske. Izdelala je največji oboroževalni načrt, kar si jih je kdaj postavila za cilj kaka država, in se tudi takoj lotila njegove izvedbe. Sedanja uvedba splošne obvezne vojaške službe pomeni samo logično posledico izvajanja tega načrta kot taktično-nujnost organiziranja moderne, z vsemi tehničnimi pripomočki opremljene nove angleške vojske.

Doslej je temeljila angleška vojska na prostovoljni službi, za katero se je lahko odločil vsak angleški državljani po izpolnitvi predpisanih pogojev, kakor je to pač običaj za vsako službo katerekoli vrste. Angleška oborožena sila je sestavljena iz suhozemske vojske, vojne mornarice in letalstva. Vse tri panoge imajo svoja posebna ministrstva ter uživajo v svoji organizaciji najširši avtonomiji. Kot posredovalni organ med njimi fungira tako-zvano koordinacijsko ministrstvo. Vrhovni šef angleške oborožene sile je angleški kralj, njegov izvršni organ pa je državni generalni štab, v katerem so zastopane vse tri veje orožja.

Suhozemska vojska Anglije je doslej sestojala iz dveh skupin: iz poklicne najemniške vojske in iz tako-zvane teritorialne vojske z milicijskim značajem. V poklicni vojski trajala služba 12 let, od tega 7 let v aktivni službi in 5 let v rezervi. Poklicni vojaki lahko podaljšajo rok svoje službe s posebnimi pogodbami. Iz poklicne vojske se rekrutirajo enice za službo v angleških prekomorskih garnizijah ter je polovico poklicne vojske, ki šteje 12.500 častnikov in 213.000 mož, stalno v garnizijah izven Anglije, predvsem seveda v kolonijah. Poklicna vojska je razdeljena v 5 divizij s 136 bataljoni pehote, 22 konjeniških polki, od katerih je 5 motoriziranih, ter 200 topniških baterijami raznega kalibra, od tega nad 150 motoriziranih baterij.

Rezerva poklicne vojske šteje 121.000 mož, ki so pogodbeno obvezani vsak trenutek nastopiti vojno službo. Ta obveza traja, kakor rečeno, pet let po dovršeni sedemletni aktivni službi. Poleg tega ima poklicna vojska še 25.000 nadomestnih rezervistov, tako da lahko postavi v slučaju vojne takoj na noge 359.000 prvovrstno oboroženih in izvrstno izvežbanih mož.

Drugi del angleške suhozemske vojske tvori tako-zvana teritorialna vojska, ki jo je v letih pred svetovno vojno organiziral takratni vojni minister lord Haldane prvenstveno kot zaščito angleškega teritorija pred eventualnim vpadom nemške vojske, v drugi vrsti pa kot rezervno za ekspedicijski kor v Francijo v primeru vojnega konflikta med Francijo in Nemčijo. Tudi služba v teritorialni vojski je prostovoljna. Vojaška vzgoja teritorialnih vojakov je milicijska. Teritorialci ne služijo stalno v vojašnicah, nego posejajo samo posebne kurze, ki jih vodijo aktivni in rezervni oficirji. Teritorialna vojska je organizirana v 13 divizijah z 270.000 možmi. Od tega je 9 običajnih pehotnih divizij, 3 motorizirane divizije pehote in 1 oklopna divizija. Poleg tega je v sestavi teritorialne vojske še tako-zvana »protizračna obramba« in pa obalna obramba, ki imata tudi milicijski značaj. Tudi teritorialna vojska je odlično oborožena in je tvorila v angleških strateških računih doslej glavno rezervno za »veliko vojno« na evropskem kontinentu, kakor med svetovno vojno, ko je postavila Anglija na bojišče 78 divizij s 5.704.000 puškami, 24.000 topovi in 35.000 letali.

Sedaj, ko kuje Anglija za neštete milijarde modernega orožja, se je pokazalo, da je ta reorganizacija vojske brez uvedbe obvezne vojaške službe nezadostna. Angleška mladina se je sicer v stotisočih odzivala na pozive za prostovoljni vpis v poklicno in teritorialno vojsko, vendar pa se je izkazalo, da prostovoljno rekrutiranje ni več v skladu s potrebami moderne oborožene sile, ki mora zajeti ves na-

Hrvatsko uprašanje neposredno pred odločitvijo

Zagrebski razgovori so bili včeraj končani — Gosp. Cvetković je odnesel predlog na odločitev v Beograd — Vse stranke sporazuma bodo pozvane na pristanek Optimizem v prestolnici

Zagreb, 27. aprila. d. Današnjemu razgovoru g. predsednika Cvetkovića z dr. Mačkom se je v politični javnosti pripisoval največji pomen in splošno se je smatralo, da bo prinesel končno odločitev. Sestanek je bil določen za 10. uro dopoldne. Pred bansko palačo se je zbralo izredno mnogo ljudi in so poleg policije skrbeli za red tudi organizirani pristasi HSS.

Po 10. uri se je med množico izvedelo, da je sestanek odgojen za eno uro in da se bo pričel šele ob 11. Vendar je večina ljudi vztrajala na trgu.

Medtem je dr. Maček v svoji pisarni na Prilazu nadaljeval včeraj začeta posvetovanja o predlogih, ki mu jih je izročil predsednik Cvetković. Kmalu po osmih so se zbrali pri njem poleg drugih: inž. Košutić, dr. Sutej, Večeslav Vilder in Sava Kosanović. Proti 11. se je dr. Maček odpeljal v bansko palačo, kjer ga je že čakal predsednik vlade g. Cvetković. Razgovor je bil razmeroma kratek. Proti dosedanemu običaju gg. Cvetković in dr. Maček nista sprejela novinarjev, da jim osebno sporočita službeno obvestilo, temveč je direktor »Avala« g. Perić ob 11.45 izročil novinarjem sledeči komunikat:

»Končni razgovor med g. Dragišo Cvetkovićem, predsednikom kr. vlade, in g. dr. Vladimirom Mačkom, predsednikom HSS in, o vprašanju rešitve hrvatskega vprašanja so bili danes v Zagrebu zaključeni. Definitivna odločitev bo donesena v najkrajšem času.«

Medtem je dr. Maček zapustil bansko palačo. Ko se je pojavil na trgu, mu je množica priredila živahne ovacije. No-

vinarji so pohiteli za njim in ga prestregli na Prilazu. Toda dr. Maček je odklonil vsako izjavo.

G. Cvetković je ostal še nekaj časa v banski palači, nato je obedoval s podbanom Mihalčićem. Ob 14.35 pa se je z letalom odpeljal v Beograd. Tudi g. Cvetković je odklonil vsak razgovor z novinarji.

V Zagrebu se je že proti poldnevni raznesla vest, da je sporazum definitivno dosežen in govorilo se je, da bo v najkrajšem času objavljen in da bodo morda že jutri sledile važne politične spremembe. Ta vest se je izkazala za nekoliko preuranjeno. Iz samega komunikeja je razvidno, da končne odločitve še ni, kar je tudi naravno, že z ozirom na položaj in funkcijo g. Cvetkovića. Predsednik vlade je z rezultatom današnjega sestanka odšel v Beograd in bo, kakor zatrjujejo v zagrebskih političnih krogih, dal pozitiven predlog. Iz samega komunikeja, a tudi iz drugih okolnosti je razvidno, da je računati v najkrajšem času s končno odločitvijo, in to po prepričanju zagrebskih in beograjskih krogov s pozitivnim uspehom.

Kar se tiče nadaljnjega postopka je iz današnjega »Hrvatskega dnevnika« razvidno stališče dr. Mačka, ki ga, kakor list poudarja, deli tudi g. Cvetković. Dana bo vsem v poštev prihajajočim skupinam prilika, da se izjavijo o rešitvi hrvatskega vprašanja, kakor je sedaj formulirana. Očitno je, da je nadaljnji razvoj politične situacije odvisen od stališča, ki ga bodo posamezne skupine zavzele. Iz samega komunikeja izhaja, da se je poleg HSS izjasnila tudi

že SDS, ker je izrecno ugotovljeno, da se je dr. Maček danes razgovarjal z g. Cvetkovićem ne le kot predsednik HSS, temveč tudi kot predsednik Kmetstvo demokratske koalicije.

Kaj pravi glasilo dr. Mačka

Zagreb, 27. aprila. o. »Hrvatski dnevnik« piše v svojem uvodniku med drugim:

»Danes so bili končani razgovori med dr. Mačkom in predsednikom vlade Cvetkovićem. V komunikeju je zlasti poudarjeno, da je dr. Maček vodil razgovore ne samo v imenu HSS, temveč tudi v imenu KDK. Razgovori so se vodili o rešitvi hrvatskega vprašanja in ker so bili končani, je treba ugotoviti nekatera dejstva. Ne more se sicer že sedaj navesti, o čem sta se sporazumela dr. Maček in predsednik vlade Cvetković, vendar pa se more že sedaj reči, da je bil med njima dosežen sporazum o načinu, kako naj se reši hrvatsko vprašanje. Tako s strani dr. Mačka kakor s strani predsednika vlade Cvetkovića je bilo storjeno vse, kar je bilo v njuni moči. Predsednik vlade Cvetković je pokazal, kar se mora lojalno priznati, zelo veliko aktivnost in je zastavil mnogo truda, da se doseže zaželeni rezultat.

Dr. Maček in g. Cvetković sta pokazala, da stojita na višini, kakor zahtevajo razmere po svetu in pri nas. Sedaj gre za izvršitev tega, o čemer sta se sporazumela. Definitivna odločitev o tem bo padla, kakor pravi službeno obvestilo, v najkrajšem času. Glede na to je očitno, da se bo kmalu videlo, o čem sta se sporazumela dr. Maček in Dragiša Cvetković in na kak način se ima po njunem mnenju rešiti hrvatsko vprašanje. Vsi, ki so se doslej izjavljali za sporazum, bodo imeli priliko, da dajo

svoj doprinos za njegovo izvedbo. Ničesar se ne bo mogel izgovarjati, ker so bili ob priliki zagrebskih razgovorov enako upoštevani, i posebni hrvatski, i posebni srbski interesi, kakor tudi skupni interesi.

Bilo bi pretirano in prezgodaj reči, da je bil z današnjim dnevom dosežen definitivni sporazum med hrvatskim in srbskim narodom. Z današnjim dnevom so bili samo zaključeni razgovori med dr. Mačkom in predsednikom vlade Cvetkovićem ter je bilo med njima dvema doseženo soglasje. Ona dva sta izvršila svojo dolžnost. Preostaja torej, da se izvrši to, o čemer je bilo med njima doseženo soglasje. Vsako odločanje bi bilo v škodo. O tem se strinja dr. Maček in Cvetković. Zato je na koncu skupnega komunikeja tudi rečeno, da bo definitivni sklep sprejet v najkrajšem času, ta sklep pa se nanaša in se more nanašati samo na izvršitev tega, kar je bilo v Zagrebu dogovorjeno.«

Iz »Hrvatskega dnevnika« je nadalje razvidno, da je bila v Zagrebu od strani dr. Mačka izrečena zadnja beseda in da torej ni računati z morebitno obnovo razgovorov na osnovi kakih novih predlogov. V vodilnih krogih Kmetstvo demokratske koalicije se pri tem poudarja, da je dr. Maček pokazal tekem pogajanj ne le odločnost v obrambi hrvatskih interesov, temveč prav tako polno razumevanje za splošne državne interese in za vse upravičene težnje po bodoči polni harmoniji vseh delov države in naroda.

Povratek g. Cvetkovića v Beograd

Beograd, 27. aprila. p. Popoldne ob 17. se je vrnil iz Zagreba v Beograd z letalom Aeroputa predsednik vlade Dragiša Cvetković. Predsednik vlade je dejal novinarjem, da o svojih razgovorih v Zagrebu še ne more ničesar izjaviti.

Vojaška obveznost pred angleškim parlamentom

Chamberlain pojasnjuje, zakaj je vlada sprejela svoj sklep že pred Hitlerjevim govorom

London, 27. aprila. AA. (Reuter) Ko je predsednik angleške vlade danes v spodnjem domu predložil včeraj napovedani predlog o splošni vojaški obveznosti, je med drugim izjavil:

»Vladi je ljubo, da more izkoristiti to priliko za pretes svojega predloga o dopolnitvi prostovoljskega sistema rekrutiranja z omejenimi začasnimi ukrepi. Nujnost, s katero je vlada delala, je vpiivala na to, da ni bilo prej nikakih posvetovanj z ostalimi strankami, ker je vlada smatrala za važno, da se ta izjava poda še ta teden, kajti če bi z izjavo odlagali do prihodnjega tedna, bi javnost vsak vladni sklep pripisovala jutrišnjemu govoru nemškega kancelarja Hitlerja. Mi nimamo nobenih obvestil o vsebini tega govora in naši sklepi so popolnoma neodvisni od njega. To mora biti jasno vsemu svetu.«

Chamberlain se je nato dotaknil tudi očitkov, da ni držal svoje besede o tem, da v mirni dobi ne bo uvedena splošna vojaška obveznost. Izjavil je, da je spremenil svoje mnenje, kajti po njegovem

mišljenju se poprejšnje stališče lahko spremeni, če nastopijo drugačne razmere.

Dejstvo je, da mi danes več ne verjame-mo, da je možno zadostiti državnim potrebam s prostovoljskim sistemom, če bi bil ta sistem edini. To bi pomenilo, da mi ne bi mogli storiti korakov, ki jih smatramo kot potrebne za zaščito države, dokler ne bi imeli parlamentarnih volitev. Morem razumeti, da bi se stvari mogle spraviti do te skrajnosti in da vlada ne bi imela druge izbire (Odobravanje pri vladni večini), gotovo pa bi ležala zelo težka odgovornost na tistih, ki so nas prisilili sprejeti v tem času takšen sklep. To bi zapustilo državo v strahu in negotovosti.

Ob ponovnem odobravanju članov vladne večine je Chamberlain nadaljeval: To čisto naravno ni pot, za katero bi se zlahko odločili. Današnji časi se popolnoma razlikujejo od onih, ki smo jih preživljali, ko je bilo dano prvotno jamstvo. Ta doba je čisto drugačna in bi se dala popisati kot abnormalna doba, v kateri ni mogoče izvajati niti mirnodobnih, niti voj-

rod. V vojaških krogih Anglije in njenih zaveznic se je vrh tega pojavljala bojazen, da bo Anglija pripravljena tehnično za vsak primer z najmodernejšo oborožitvijo, da pa bi utegnilo v usodnem trenutku manjkati za vojno službo polno usposobljenih ljudi in da bi ostali v najbolj kritičnem času neizbravljivi tisoči topov, strojne, metalcev min in drugega orožja, ki ga danes izdelujejo angleške tovarne v doslej nesluteni množini.

Vse večja tehnizacija modernega orožja zahteva vedno večjo obveznost moštva, ki uporablja to orožje. Te izvežbanosti pa ni mogoče pridobiti v kurzijah in nedeljskih vajah. Danes je potrebno za dobro izvežbanega vojaka z modernim tehničnim orožjem opremljene vojske vsaj nekaj mesecev. Zato se je vedno bolj ukazovalo pojavljala potreba po uvedbi obvezne vojaške službe tudi za Anglijo. Poleg tega vojaškega stališča je igral veliko vlogo pri uvedbi obvezne vojaške službe tudi čisto psihološki moment. V sedanjih akcijah Anglije za ohranitev evropskega ravnotežja je bilo čuti med vsemi prigravori zainteresiranih držav, posebno pa še iz vrst francoskega naroda, očitke, da poskušajo Angleži braniti svoje interese s krvjo drugih, sam pa se zadovoljujejo z vlogo dobavljačev orožja, vojnega materiala in dajalca vojnih kreditov. Z uvedbo obvezne vojaške službe je izgubil ta oči-ttek svojo osnovo.

Angleški suhozemski vojski, ki jo tvoriata poklicna in teritorialna vojska, se bo pridružila sedaj še vojska, sestavljena iz vojnih obveznikov. Kakor je že znano, bodo zaenkrat poklicani pod orožje na 6 mesečno službo mladenci dveh letnikov, v skupnem številu okoli 600.000. Mnogim laikom se zdi to za Anglijo malo, ko čujejo o milijonskih operativnih vojskah drugih držav. Pozabljajo pa pri tem, da šteje n. pr. aktivna vojska Francije, sestavljena iz vojnih obveznikov tudi samo 525.000 mož. Brez dvoma ima angleška vlada v načrtu razširjenje vojne obveznosti tudi na druge letnike, vendar pa se to sedaj tehnično še ne da izvesti. Treba je pomisliti, da bo morala Anglija že sedaj spraviti pod streho na en mah 600.000 mož, kar je zvezano z nemalimi težavami.

Drugi sestavni del angleške oborožene moči, ki je po svojem strateškem pomenu za obstoj angleškega imperija še važnejši od suhozemske vojske, saj od njega prav za prav zavisi življenjska sposobnost imperija, je angleška vojna mornarica, ki ima okoli 300 vojnih ladij vseh vrst. Tudi služba v angleški mornarici je prostovoljna in poklicna. Angleški mornar se mora obvezati za 12 let aktivne službe, ki jo pozneje lahko podaljša še za 10 let. Sedaj šteje angleška mornarica 128.000 mož v aktivni službi in 40.000 mož v rezervi, ki jih je mogoče vsak trenutek mobilizirati.

nih načel. V vsakem primeru je bilo jamstvo sporočeno spodnjemu domu in spodnji dom naj pove, ali čuti, da bi moral dati to obveznost ali da me te obveznosti osvo-bodi. Prepričan sem, da bo spodnji dom potrdil stališče, ki sem ga izrazil. Če bo storil tako, sem prepričan, da bo stala tudi vsa država ob meni. (Odobravanje pri poslancih večine.)

Chamberlain se je nato dotaknil okolnosti, pod katerimi je vlada morala sprejeti tako hitro svoj sklep. Vprašal je, ali je med poslanci v spodnjem domu kdo, ki še ni videl, da so se z jamstvi, danimi Poljski, Grčiji in Rumuniji, angleške obveznosti zelo povečale. (Odobravanje pri večini.) Chamberlain je zatem zastavil vprašanje, ali je med poslanci še kdo, ki ni spoznal, da je namen teh zagotovil v prvi vrsti ta, da se prepreči vojna, in ki ni videl, da morajo ta jamstva vlti za upanje ne samo državam, katerim je Anglija dala jamstva, temveč tudi vsej Evropi.

Zapazili smo — je nadaljeval Chamberlain — da pomekod na naš sklep gledajo z nekako dvomljivostjo in da trdijo, kako je Velika Britanija pripravljena boriti se do zadnjega francoskega vojaka. Nam je postalo čedalje bolj jasno, da so bila vsa prizadevanja za ustanovitev močne fronte proti ideji o vladanju s silo ogrožena s temi dvomi. Po mojem mnenju je zato važno, da opustimo eno svojih najdražjih tradicij. (Dolgotrajno odobravanje.) Ničesar ne more prebrati današnjih jutranjih časopisov in

komentarjev tujega časopisja, ne da bi spoznal, da je vladna izjava zbudila občutje olajšanja in ohrabritve pri vseh naših prijateljih v Evropi (Odobravanje).

Chamberlain se je nato dotaknil raznih spekulacij v dobi vojne in povečanja zasebnega imetja v tem času, potem pa je dejal, da bi se, če bi kdaj prišlo do vojne, morali davki na premoženje, ki so že zelo visoki, še v znatni meri povečati. Smatramo, da bi moralo biti zaslužkarstvo, do kakršnega pride navadno za časa vojne, podvrženo posebnim kazenskim predpisom.

Pomisleki opozicije

London, 27. aprila. br. Po govoru ministrskega predsednika se je prvi oglasil vodja laburistne opozicije Attlee. Rekel je, da je vsa Anglija v resnici trdno odločena enako kakor druge države z vsemi svojimi silami skrbeti za svojo obrambo. Velika Britanija bo tudi zvesto izpolnila svoje obveznosti, ki jih je sprejela do nekaterih držav na kontinentu. Vendar pa opozicija smatra, da vladni načrti o uvedbi vojaške službene obveznosti niso zares utemeljene. V Angliji se je že neštokrat obneslo načelo o prostovoljni vojaški službi. Vlada bi tega načela ne smela kar tako zavreči. Predvsem pa bi se morala o takem svojem načrtu prej posvetovati z delavskimi strokovnimi organizacijami.

Tudi vodja liberalov Sinclair je v svojem govoru rekel, da bi se načelo prostovoljne vojaške službe ne smelo opustiti, ker je v skladu z zgodovinskimi tradicijami angleškega naroda. Dokler vojna ni izbruhnila, ni mogoče govoriti, da ni miru.

Debata se nadaljuje in bo končana kasno v noči ali pa celo šele jutri.

Uvedba dopolnilne milice

London, 27. aprila. AA. (Havas). Vojni minister je izdal odlok, da se uvrste v britansko vojsko »bataljoni narodne obrambe«, to je milica veteranov, ki je bila doslej le maloštevilna. V milico bodo sprejeti z obveznim rokom službovanja štiri in pol leta dosluženi vojaki, ki imajo 45 do 41 let. Milica bo nekakšno dopolnilo teritorialne vojske, njena glavna naloga bo pa obramba britanskega otočja.

Solidarnost Avstralije

Sydney, 27. aprila. br. Novi avstralski ministrski predsednik Menzies je imel v avstralskem parlamentu govor o obrambni politiki vlade. V svojem ekspoziciju je poudaril, da je Avstralija pripravljena angažirati vsa svoja sredstva in ljudi za obrambo dominiona in vsega britanskega imperija. Če bi se Velika Britanija zapletla v vojno, bi ji nujno sledila tudi Avstralija. Avstralske čete se bodo borile tudi na evropskem kontinentu.

Nemški poslanik Papen prispel v Ankaru

Ankara, 27. aprila. br. Novi nemški poslanik Papen je danes prispel v Ankaru. Sprejeli so ga zastopniki turškega zunanje-ga ministva in osebe nemškega poslanstva.

Globok vtis po svetu

Vse države angleško-francoskega bloka pozdravljajo uvedbo vojaške obveznosti v Angliji, italijanski in nemški listi pa jo označujejo za nov dokaz angleške obkoljevalne politike

London, 27. aprila. AA. Reuter: »Times« komentira v uvodniku pod naslovom »Drugi korak k varnosti«: Vlada vrši ukrep o uvedbi vojaške obveznosti. List pravi, da odobravanje vladne politike med prebivalstvom upravičuje oba zakona, o katerih je bilo večer govora v spodnji zbornici. Mislijo, da bo parlament odobril oba zakona in odobrila nadaljevalne ukrepe, kar bi bil nedvomno doslej največji dokaz njegove odločnosti in iskrenosti.

»Daily Express« misli, da je uvedba vojaške dolžnosti prišla precej pozno. Priti bi bila morala takoj za zavzetjem Prage.

»Daily Telegraph« pravi: Vlada vrši modro svojo nalogo. Ta naloga je bila narazjeda. Pod vplivom dogodkov pa bo narod pristal še na vse večje in širše zahteve, ki bi utegnile biti potrebne.

»Daily Mail« misli, da je vladni načrt zelo omejen. List pravi, da je tudi skromen sprito britanske oborožene sile. Kljub temu smo si vsi edini, da je to velik uspeh za ustanovitve redne vojske. Zdaj imamo podlago za uvedbo vojaške obveznosti v še večjem obsegu.

Glavno laburistično glasilo piše, da je vladna bistveno prekršila obljubo, da ne bo uvedla splošne vojaške obveznosti v mirnem času.

»Manchester Guardian« pa pravi, da bo uvedba obvezne vojaške dolžnosti v Veliki Britaniji ohranila angleške prijatelje v tujini.

Pariz, 27. aprila. AA. Včerajšnja izjava Chamberlaina v spodnji zbornici je bila sprejeta v Parizu z največjim zadovoljstvom. Uvedba obvezne vojaške službe v Angliji se smatra kot dogodek, ki nima primere v zgodovini Velike Britanije. Smatra se kot dokaz, da so angleške odgovorne osebnosti odločene ukreniti vse za obrambo imperija ter vloge Velike Britanije v skupnosti z miroljubnimi državami. Politika, ki jo vodi Anglija, je bila vsiljena z nedavnimi dogodki. V Parizu smatrajo, da bo sklep angleške vlade našel velik in globok odmev v Evropi in po vsem svetu.

»Jour« piše: Angleži so napravili velik sklep. George Bonnet je zaprosil angleškega poslanika Phippsa, da izrazi Chamberlainu njegovo hvaležnost za ta korak. »Figaro« piše: Sklep angleške vlade je zgodovinski dogodek. Ako se združijo sile, s katerimi razpolagajo demokracije, in ako se bodo te sile primerjale s silami totalitarnih držav, potem so mladeniči, ki nimajo nobene izkušnje in ki iluzij ne ločijo od stvarnosti, vredni obžalovanja. V času, ko je Chamberlain v Londonu napovedal splošno vojaško obveznost, je Cordell Hull v Washingtonu podal definicijo napadalca, kar je izrednega pomena. Niti Francija niti Anglija ne želita vojne, toda tuji volji je treba odrediti meje. Te meje ni mogoče prekoračiti brez kazni.

»L'Epou« piše: Ako se tako resen narod, kakor so Angleži, odloči spreminiti svoje stoletno pojmovanje, potem je gotovo, da se je tudi odločil iti do kraja.

Leon Blum piše v glavnem glasilu socialistične stranke »Populaire«: Zakaj je bila potrebna uvedba splošne vojaške dolžnosti? Dasi ne predstavlja nobene materialne sile za Anglijo, je bila vendar potrebna v okviru akcije angleške vlade za solidarno zaščito miru. Njen simbolični, moralni in politični pomen daleč presega njen materialni pomen. Anglija je s tem dokazala svojo odločno voljo.

Belgijski odmevi

Bruselj, 27. aprila. AA. Chamberlainova izjava je našla v belgijskem tisku velik odmev. Vsi listi prinašajo poročila o poteku včerajšnje seje spodnje zbornice na vidnem mestu. »XX. Siecle« pravi, da je to istočasno velik uspeh Francije, ki je stalno zahtevala od angleške vlade uvedbo splošne vojaške dolžnosti.

Gafencovi posveti v Parizu

Rumunski zunanji minister je včeraj konferiral z Bonnetom in Daladierom

Pariz, 27. aprila. br. Snoči ob 20. je rumunski zunanji minister Gafencu s parnikom »Biarritz« prispel v Boulogne sur Mer, kjer ga je v luki sprejel podprefekt Moraine. Ob 20.20 je nadaljeval svojo pot proti Parizu, kamor je prispel ob 24.15. Na postaji so ga pozdravili francoski zunanji minister Bonnet, rumunski poslanik Fatatescu ter jugoslovanski poslanik dr. Purić. Na vprašanje novinarjev je Gafencu izjavil, da ne more ničesar povedati, preden ne etopi v stik z vodilnimi osebnostmi francoske politike, izrazil pa je svoje zadovoljstvo, ker je mogel priti v Pariz.

Dopolndne je Gafencu položil venec na grob Neznane junaka. Po vpisu v spominsko knjigo se je odpeljal na Orsaysovo nabrežje, kjer je imel prvi sestanek z zunanjim ministrom Bonnetom, ki je trajal dve uri, od 11. do 13. Po razgovoru sta Bonnet in njegova žena priredila rumunskemu zunanjemu ministru na čast kosilo, ki so se ga udeležili tudi poslanik Tatarescu z osebim rumunjskega poslanstva, več članov francoske vlade, turski, poljski, britanski, jugoslovanski in grški poslanik, generala Gamelin in Vuillemin, podadmiral Darlan, predsednika zunanje-političnih odborov poslanske zbornice in senata Mistrler in Beranger ter mnogo drugih uglednih osebnosti.

Po kosilu sta se Gafencu in Tatarescu odpeljala ob 15. v vojno ministrstvo, kjer ju je sprejel predsednik vlade Daladier.

V francoskih političnih krogih pozdravljajo obisk rumunjskega zunanjega ministra s posebnim zadovoljstvom ter poudarjajo, da bo lahko mogoče doseči z njim sporazum. Francija želi, da Rumunija ojači svoje zavezništvo s Poljsko, pokaže potrebo po dobri volji namram Rusiji in skuša doseči boljše razumevanje za gotove zahteve Bolgarije, ki so zanj življenjskega pomena. Kot protiuslugi bi dobila Rumunija vse potrebne kredite v Londonu in Parizu za ojačanje svoje oborožitve in svojega gospodarstva.

Zadoščenje na Poljskem

Varišava, 27. aprila. AA. (Pat). Listi posvečajo veliko pozornost Chamberlainovi izjavi o uvedbi splošne vojaške obveznosti. Podobenosti o tem prinašajo na svojih prvih straneh. Londonski dopisnik »Gazete Polske« piše: Včerajšnji dan bo ostal eden najpomembnejših v britanski zgodovini. Prav nobenega dvoma ni, da bo parlament z veliko večino izglasoval novi zakon.

V Rumuniji

Bukarešta, 27. aprila. o. Uvedba vojaške službene obveznosti v Angliji je napravila v Rumuniji najboljši vtis. Politični krogi poudarjajo, da je hotela Anglija na ta način demonstrirati svojo trdno voljo, da z vsemi svojimi silami izvrši jamstva, ki jih je dala. Rumunski politični krogi so mnjenja, da uvedba vojaške obveznosti v Angliji ne bo ostala brez učinka na nadaljnje zadržanje in delovanja avtoritarnih sil ter da bo v znatni meri prispevala k ohranitvi miru.

Odpor v Nemčiji in Italiji

Rim, 27. aprila. AA. (Stefani): Ravna-telj lista »Giornale d'Italia« vidi v uvedbi vojaške dolžnosti na Angleškem novo etapo v politiki velikega oboroževanja, ki jo je začela izvajati Anglija po polomu Zveze narodov. S tem polomom so prenehale obveze drugih držav, ki so zajamčile Veliki Britaniji hegemonijo. Zato je Velika Britanija izdala prve ukrepe da podpre svojo politiko z lastnimi sredstvi, toda Chamberlainova gesta ima tudi namen prestrašiti države osi in opogumiti druge narode, da pristopijo k bloku. naperjenemu proti totalitarnim državam. Razen tega je jasno, da more Velika Britanija postaviti svoje nove moči samo v službo britanskim imperialnim interesom in njihovega svobodnega razvoja, z drugimi besedami, zajamčiti mir pod nadvlado Velike Britanije. Pisec članka pravi, da novi ukrepi, ki določajo vojaško izobrazbo 300.000 mož na leto, ne pomenijo dosti pomoči bloku Pariz-London. Članek končuje z besedami, da si Nemčija in Italija ne želita vojne, da sta pa pripravljeni tvegati jo, če bi jima jo kdo vsilil s krivico in nasiljem.

Berlin, 27. aprila. AA. (DNB): Nemški listi komentirajo včerajšnji Chamberlainov izjavo v spodnji zbornici o vojaški obveznosti kot političen in agitatorski ukrep v okviru angleške obkoljevalne politike. »Berliner Börsen-Zeitung« pravi: Chamberlainova utemeljitev zakonskega predloga o vojaški obveznosti dokazuje politični cilj, ki ga zasleduje Anglija s tem ukrepom. Chamberlain je sam rekel, da bo ta ukrep zbudil globok vtis na vsem svetu. Tendencia včerajšnjih Chamberlainovih izjav je, da prisilne na druge države in jih zastraši, po drugi strani pa da vrže trnek malim državam, ki se nečesto priključijo bloku obkoljevalne politike. Karakteristično je, da je Chamberlainova vlada postala odvisna od tistih krogov, ki si žele vojne.

Vtis na Japonskem

Tokio, 27. aprila. AA. (Reuter): Časopis »Asahi Simbun« komentira včerajšnji sklep angleške vlade, da se uvede splošna vojaška služba ter piše, da ta sklep daje Franciji in ostalim demokratičnim državam občutje varnosti. Listi izražajo obžalovanje, da bo ta korak pokazal da se položaj le poslabšuje. Pripominja, da je do tega sklepa prišlo zato, da s njim vplivalo na spremembo jutrišnjega Hitlerjevega govora. List izraža bojazan, da je bil dosežen ravno nasproten uspeh.

Gospodarsko prodiranje Anglije v Rumunijo

Bukarešta, 27. aprila. AA. (Reuter): Angleško-rumunski gospodarski razgovori so napredovali tako, da se že vidijo poteze nove trgovinske pogodbe med obema državama. Med Rumunijo in Anglijo bo bržkone sklenjena najprej samo načelna pogodba nako kakor z Nemčijo, nato pa bodo izdelani podrobni sporazumi. Zvedelo se je, da je rumunski finančni minister Constantinescu predložil načrt za povečanje angleških investicij v Rumuniji. Investicije bi se delilo v dva dela, za potrebe oboroževanja in za razširjenje trgovskih podjetij. Imenovan je bil podbor tehničnih strokovnjakov, da prouči vprašanja plačilnega prometa. Nova trgovinska pogodba bo velike važnosti, ker bo omogočila razširjenje trgovinskih zvez in trgovinskega prometa med Anglijo in Rumunijo. Na sestanku delegatov včeraj popoldne so bili prisotni tudi predstavniki tujega kapitala, vlozene-ga v rumunsko petrolejsko industrijo. Razpravljali so o odnosih petrolejskih družb namram državi v zvezi s sedanjim položajem. Kolikor se je moglo zvedeti, bo morala država dati petrolejskim družbam v primeru, da bodo izvršile nove investicije, gotova jamstva.

Ruska pogajanja z Bolgarijo

Ankara, 27. aprila. br. Namestnik ruskega komisarja za zunanje zadeve Potemkin, je prispel nočjo v Ankaro. Tu bo ostal dva dni. Na povratku se bo za 3 ali 4 dni znova ustavil v Sofiji in nadaljeval razgovore, ki jih je imel včeraj z ministrom predsednikom dr. Kusevanovom. Potemkin se bo ustavil tudi v Bukarešti in se tam sestal z odgovornimi rumunskimi politiki.

Beleške

Visoko odlikovanje Engelberta Gangla

Iz Beograda poročajo, da je prvi namestnik starešine Sokola kraljevine Jugoslavije Engelbert Gangl odlikovan z redom Jugoslovanske krone I. stopnje.

Sedež Zveze slovenskega sokolstva je iz Prage prenešen v Beograd. Zvezo bo vodil kot starešina g. Gangl.

Kakor pa poročajo nekateri listi, je g. Gangl podal ostavko kot prvi namestnik starešine SKJ in bo radi tega sklicana izredna skupščina Saveza.

Hudi očitki beograjskemu »Vremenu«

Beograjsko »Vreme« je objavilo pretekli teden daljši članek znanega angleškega parlamentarca in publicista Harolda Nicolsona o večni borbi angleškega naroda za dostojanstvo človeka in svobodo malih narodov. V svojem članku utemeljuje Nicolson s tradicijo te borbe vse poslednje daljnosežne ukrepe angleške vlade s področja mednarodne politike.

Sedaj polemizira s tem člankom berlinski »Völkischer Beobachter«, ki se čudi, da je mogel iziti članek Harolda Nicolsona v jugoslovanskem listu. Po njegovem mnenju je »zapel pri objavi tega članka svojo pesem sam Rothschildov denar«.

Obtožbe vodilnega nemškega lista na naslov »Vreme« so zelo čudne, če se pomisli, da je lastnik »Vremena«, bivši predsednik vlade dr. Milan Stojadinović in direktor lista njegov brat posl. Dragomir Stojadinović. Poleg tega ni nobena tajnost, da je imelo ravno beograjsko »Vreme« vedno največje razumevanje in simpatije za politiko osi Berlin-Rim ter je vedno posvečalo največjo pozornost vsem pojavom v nemškem javnem življenju.

Nova trgovinska pogodba med Nemčijo in Španijo

Gospodarska revija »Süd-Ost Echo« ki je nedavno začela izhajati na Dunaju, doznava iz zanesljivega vira, da bo v kratkem podpisana nova trgovinska pogodba med Nemčijo in Španijo. Posledica nove pogodbe bo med drugim ukinitve dosedanje nemško-španske družbe trgovskega monopola, ki je med državljansko vojno vodila vse trgovske posle med Nemčijo in Španijo. Odlej se bo izmenjava blaga vršila neposredno preko nemških in španskih izvoznih podjetij. Nova pogodba bo vsebinsko podobna oni, ki jo je Nemčija v marcu sklenila z Rumunijo. Njen glavni namen bo torej zagotovitev španskih naravnih pridelkov za nemško gospodarstvo in preskrba Španije z onimi izdelki nemške industrije, ki jih Španci sami ne izdelujejo ali ne v dovoljni meri.

Poljska vprašanja o »živiljskem prostoru«

Poljski list »Ilustrowany Kuryer Codzienny« objavlja daljši članek o teoriji nemškega »živiljskega prostora«, ki je po mnenju lista praktično neomejen. List sprašuje v tej zvezi:

»Kdo ima pravico do živiljskega prostora po nemški zamisli? Ali vsi narodi? Ali ima na primer Poljska pravico do živiljskega prostora, ki bi po načelih nemške geopolitike obsegal predvsem Vzhodno Prusijo kot pokrajino, ki leži geopolitično v poljsko-litovskem območju, ob ustju reke Vise in ob valovih poljskega morja? Ali ima na primer Poljska pravico do Opolske Šlezije, ki ni samo etnografsko poljska pokrajina, temveč je tudi geopolitično del poljske Gornje Šlezije? Ali ima na primer Poljska pravico do povezovanja svoje usode z usodo Slovaške in Moravske, ki ležita ob prometnih žilah, ki so za Poljsko izredno važne?«

Pravni položaj Hitlerjevega namestnika

»Kölnische Zeitung« objavlja daljšo razpravo o pravnem položaju Hitlerjevega namestnika Rudolfa Hessa. Po zakonu z dne 1. decembra 1933 je zaradi sožje povezanosti strankinih organov z javnimi oblastmi dr. Hess minister in član vlade ter predstavlja v tej svoji funkciji zvezo med stranko in državnimi oblastmi. Po posebnih Hitlerjevih ukazih mu pripada nadalje pravica sestavljanja osnutkov zakonov, odredb in uredb; od drugih članov vlade sestavljeni osnutki morajo biti pred razpravo v kabinetu predloženi najprej njemu. To velja za vsa pravna področja brez izjeme. S tem je zajamčena udeležba stranke kot nosilke državne misli pri vseh zakonskih ukrepih.

Razen tega gre po ugotovitvah navedenega lista dr. Hessu tudi v državni personalni politiki v mnogih primerih odločilna beseda. Tako mora on izreči svoje mnenje o nastavitvi vseh tistih višjih uradnikov, ki jih imenuje z ukazom Hitler, še posebej velja to tudi za funkcionarje delovne službe. Skratka, preko Hessove osebe stranka na vseh področjih posega v državno »živiljenje«, tako da je v njegovi osebi združena vez med obema organizmovi, stranko in državo.

Sidor postane poslanik pri Vatikanu

Kakor smo s svojskešno poročali, je slovaški notranji minister Karol Sidor podal ostavko. Slovaški viri so takrat zatrjevali, da mu je namenjeno drugo odlično mesto. Sedaj poročajo dunajski listi iz Bratislave, da bo Sidor imenovan za prvega slovaškega poslanika pri Vatikanu.

Ustavitev moskovskega poluradnega lista

Pariški listi poročajo iz Moskve, da je začasno prenehal izhajati tamniji tednik »Journal de Moscou«, ki je veljal za glasilo zunanje komisariata in je bil namenjen v prvi vrsti v Moskvi bivajočim diplomatom in drugim inozemcem. List objavlja v svoji zadnji številki, da začasno ne bo izhajal »iz tehničnih razlogov«. O pravem vzroku ustavitve tudi pariški dnevniki ne vedo povedati ničesar.

Preložen občni zbor JNS v konjškem srezu

Za nedeljo 30. t. m. sklicani občni zbori JNS in OJNS v Zrečah in Stranichah se zaradi 1. maja ne morejo vršiti. Zato so preloženi na kasnejši čas, ki bo pravočasno objavljen. Prosimo vse pristaje JNS in OJNS v Zrečah in Stranichah, da vzamejo ta preklcik v vednost.

Berlinski obisk končan

Minister Cincar-Marković odpotoval nazaj v Beograd

Berlin, 27. aprila. br. Jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar-Marković je imel včeraj popoldne in zvečer še dva daljša razgovora z maršalom Göringom in Hitlerjevim namestnikom dr. Hessom. Sestanek z Göringom je trajal nad dve uri in je bil posvečen zlasti gospodarskemu sodelovanju med Nemčijo in Jugoslavijo. Danes popoldne se je zunanji minister dr. Cincar-Marković odpeljal iz Berlina. Pred svojim odhodom je še enkrat sprejel novinarje ter jim na njihovo prošnjo dal naslednjo kratko izjavo:

Veseli me, da sem zopet mogel priti v Berlin ter da sem imel priliko izmenjati misli z nemškimi državniki. Imel sem tudi čast da sem bil sprejet pri kancelarju Hitlerju. Razgovori so potekali v priščrčno prijateljskih odnosih, ki večje obe naši državi, ugotovili smo istovetnost pogledov na prečja vprašanja, ki neposredno zanimajo naši dve državi. Pokazalo se je, da je prijateljstvo med Jugoslavijo in

Nemčijo, ki ni najnovejšega datuma, koristno za obe državi. Glede bodočega sodelovanja smo dosegli popolno soglasje.

Ameriški list o politiki Jugoslavije

Washington, 27. aprila. AA. »Washington-Post« prinaša uvodnik, v katerem ugotavlja, da ima Jugoslavija samo željo ohraniti svojo neodvisnost in živeti v dobri sosesčini z Italijo in Nemčijo. Ker ji Francija in Anglija ne moreta dati za njeno neodvisnost zadostnih poroštev, si Jugoslavija gradi ugodneje razmerje do Italije in Nemčije. To pomeni, da se Jugoslavija ne naslanja na nobeno stran, temveč skuša doseči samo to, da ne bo predmet napada. Ker so ta poročila, nadaljuje članek, morda samo začasnega značaja, se Jugoslavija zavaruje in upa, da se bo spričo zunanjih dogodkov dal doseči temelj za izravnano notranjih nesoglasij, da se tako ustvari čvrsta in enotna Jugoslavija.

Kitajci zavzeli Nančang

Glavno mesto province Kiangsi zopet v kitajski oblasti

London, 27. aprila. o. Agencija United Press poroča, da so kitajske čete zavzele Nančang, glavno mesto pokrajine Kiangsi, ki so ga zasedli Japonci pretekli mesec. To je eden izmed največjih uspehov kitajske ofenzive, ki traja še tri tedne v tej pokrajini. Napad na mesto je bil pripravljen z večurnim topovskim obstreljevanjem, nakar je bila prebita japonska fronta v dolžini 40 km. Istočasno so bile izvršene operacije na jugu mesta, tako da so se Kitajci uvrstili na obeh bregovih reke Han.

Severno in vzhodno od Kantona boji še vedno trajajo.

Velika rudniška katastrofa na Japonskem

Tokio, 27. aprila. AA. V premogovniku pri Jubarju na otoku Hokaido (Jesso) je eksplodiral plin. V rudniku se je nahajalo 1.100 delavcev. Dozdej je bilo rešenih samo 160 oseb.

Madžarski obisk v Berlinu

Budimpešta, 27. aprila. AA. (MTI). Predsednik vlade grf. Teleky in zunanji minister grf. Csaky bosta v spremstvu več višjih uradnikov iz zunanje ministrstva odpotovala v petek 28. t. m. popoldne v Berlin na uradni obisk, ki bo trajal nekaj dni.

Majski v Parizu

Pariz, 27. aprila. br. Ruski poslanik v Londonu Majski, je nočjo prispel v Pariz. Takoj po svojem prihodu se je sestel z ruskim poslanikom v Parizu Surićem.

Davi je Majski v Kodanju izjavil novinarjem, da je Rusija stavila Veliki Britaniji svoje predloge in da sedaj čaka na angleški odgovor. Rusija je pripravljena z vojnimi potrebščinami in stroji podpreti zapadnoevropske države, če bi jih kdo napadel.

Brezovnik oproščen

Celje, 27. aprila. Razprava pred petelanskim senatom okrožnega sodišča v Celju proti 29-letnemu posestnikuvinu sinu Martinu Brezovniku iz Šmartnega ob Dreti zaradi umora Heleno Repičeve pred 4 leti se je nadaljevala davi ob osmih. Dopoldne je bilo zaslišanih nad 20 prič. Med razpravo se je izvedelo, da je poleg obremenilne priče Ivana Dobrovc pobegnil v Nemčijo tudi priča Part, ki je pri razpravi proti Martinu Brezovniku prav tako obremenjeval obtoženca.

Kaj pravijo priče?

Ivan Švarc je izpovedal da je bil z Brezovnikom skupaj v zaporu in da je Brezovnik stalno zatrjeval, da ni kriv. Švarc je bil l. 1935 pri razpravi proti Brezovniku in je ob tej priliki slišal Ivana Arniča, ko je na hodniku pred razpravno dvorano dejal, da bi pomagal Brezovniku, če bi mu kaj dal za to.

Anton Jerše, ki je bil zaprt skupaj z Ivanom Dobrovcom, je izpovedal, da mu je Dobrovec v zaporu pravil, da mu je Arnič poklonil obleko. Dobrovec je izjavil Jeršetu, da bi vse povedal, tako da bi bil Martin Brezovnik izpuščen, če bi mu dal Brezovnikov oče denar. Dobrovec je tudi dejal, da je l. 1935. na sodišču po krivem pričal zoper Martina Brezovnika in da je Arnič odgovoril več oseb h krivemu pričevanju.

Ivan Leskovec iz Celja je izpovedal, da je bil l. 1935. pri razpravi proti Brezovniku in da je takrat opazil, da je stopil Arnič večkrat iz razpravne dvorane na hodnik in tam nekaj govoril s pričami, ki so čakale na zaslišanje.

Jakob Mensak, ki je bil l. 1935. uslužben pri g. Miklavžini v Braslovcah in prevažal s tovornim avtomobilom les, je izpovedal, da se je pejal kritično nedeljo 10. marca popoldne s tovornim avtomobilom iz Braslovca v Gornji Grad po les. V Šmartnem ob Dreti je vzel Zagožena, Purnata in Martina Brezovnika na avtomobil in jih peljal do Bočne. Pri Zagoženovi domačiji v Bočni so vsi trije izstopili in odšli takoj v hlev.

Ugovoskova, ki stanuje v bližini kraja, kjer so našli Heleno Repičevo obošeno, je izpovedala, da je prišla pokojna kritično nedeljo zvečer k njej. Repičeva je imela na sobi plet, vendar pa Ugovoskova ne ve, ali je imela morda Repičeva pod pletom skrito vrvi ali ne. Ko je zavznilo Ave Marijo, se je Repičeva poslovila in odšla po cesti proti Radmirju. Ugovoskova je šla v torek 12. marca 1935 kropit nekega mrliča in je spotoma našla Repičevo obošeno na smrekovi veji na Šetejevem travniku ob gozdu Homu.

Franc Venek je izjavil, da je videl kritično nedeljo med 17. in 18. Heleno Repičevo, ko se je sprehajala po njegovem travniku.

Obtoženčeva mati Terezija Brezovnikova je izpovedala, da ji je sin nekaj časa pred smrtjo Repičeve dejal, da ni oče otroka, ki ga pričakuje Repičeva. Po materinem mnenju je izključeno, da bi bil sin izvršil zločin.

Komandir orožniške postaje v Storah Mekinda, ki je ob času umora služboval v Gornjem gradu, je izjavil, da je po njegovem mnenju izključeno, da bi bila Repičeva izvršila samomor, marveč da so vse okolnosti kazale na zločin. Brezovnikov oče je pred razpravo l. 1935. prosil Mekindo, da bi vložil dobro besedo za sina, in je tudi izjavil, da bi rad žrtvoval za to nekaj jurjev.

Ob 12.30 je bila razprava prekinjena. Razprava proti Martinu Brezovniku se je nadaljevala ob 15. s čitanjem spisov, ki je

trajalo do 18.15. Nato je povzel besedo državni tožilec, ki je govoril tri četrt ure in predlagal obsodbo v smislu obtožnice. Zagonovnik dr. Milan Komavli je dokazoval, da je pokojna Repičeva izvršila samomor, kakor tudi alibi obtoženega Brezovnika in zavračal verodostojnost nekaterih prič, ki so ga obremenjevale. Nato je Brezovnik ponovno izjavil, da ni kriv.

Ob 21.40 se je senat umaknil k posvetovanju, ki je trajalo 20 minut. Točno ob 22. je predsednik senata dr. Vidović v grobni tišini občinstva, ki je napolnilo sodno dvorano do zadnjega kotička, razglašil sodbo, s katero se obsodba okrožnega sodišča od 6. junija l. 1935. po kateri je bil Brezovnik obojen zaradi umora v dosmrtno ječo, v celoti razveljavlja in se Brezovnik oprošča obtožbe zaradi pomanjkanja dokazov. Po obrazložitvi razsodbe je občinstvo začelo plaskati.

Brezovnik se bo odpeljal jutri zjutraj z očetom in materjo po 4 letih zopet domov.

Italijansko letalo pristalo v Dalmaciji

Split, 27. aprila. o. V bližini vasi Ciste je pristal trimotorni italijanski bombnik. Ljudje okoli Imotskega so opazili veliko letalo, kako kroži nad vasjo in so takoj spoznali, da išče prostor, kjer bi lahko pristalo. Ko se je letalo spustilo na zemljo, so ugotovili, da je v njem šest italijanskih oficirjev. Letalo je pristalo brez poškodb. Člani posadke so izpovedali, da so bili namenjeni iz Tirane v Milan in da so prispeli l. v Albanijo v času okupacije z ostalimi italijanskimi letali. Na povratku v Milan so nameravali leteti po krajši poti ob naši obali, vendar pa so našli v megi in izgubili orijentacijo, zaradi česar so morali pristati. K bombniku je bila postavljena naša straža, italijanski oficirji pa so ostali v Imotskem, dokler ni prišla iz Mostarja komisija letalskega polka, ki je opravila po mednarodnih konvencijah predpisane formalnosti. Danes je italijanski bombnik odletel dalje v Italijo.

Pakt proti kominterni ni zveza

Rim, 27. aprila. AA. (Stefani). Vest, ki so jo objavili pariški listi, da bodo države, ki so podpisale pakt proti kominterni, spremenile ta pakt v medsebojno zvezo, je treba smatrati za tendencno.

Chvalkovsky — poslanik v Berlinu

Praga, 27. aprila. AA. (Stefani): Uradno objavljajo, da je bivši češkoslovaški zunanji minister Chvalkovsky imenovan za poslanika češkoslovaškega protektorata v Berlinu.

Negrin na poti v Ameriko

Le Havre, 27. aprila. w. Bivši španski ministri predsednik Negrin se je s svojo ženo dvema sinovima in bivšim španskim finančnim ministrom Aspejem vrkal na parnik »Normandie« za pot v New York. Bivši predsednik španskega parlamenta Martinez Barrio je dobil vizum za pot v Mehiko.

Vremenska napoved

Zemunska: Pretežno jasno in toplo vreme v vsej državi razen na skrajnem severozapadu in zapadu, kjer bo nekoliko bolj oblačno s krajevnimi nevihtami. Dunajska: Ponekod nekoliko oblačno, pričakuje se večja pooblačitev od zapada, pri čem padavine, pozneje padeč temperatura.

Naši kraji in ljudje

Rojstni dan Nj. Vis. kneza namestnika

Danes praznuje naš prvi kraljevi namestnik, Nj. Vis. knez Pavle, rojstni dan, s katerim završuje 46. in stopa v 47. leto svojega življenja. Po njegovi izrecni želji se bo, kakor vsa prošla leta, tudi letos ta praznik obhajal le v ožjem rodbinskem krogu kraljevske rodbine, brez zunanjih parad in svečanosti. Kljub temu pa bodo danes pohitele v državno prestolnico h knezu namestniku najtoplejšje misli in najboljše želje vsega prebivalstva, saj vidi v njem čuvarja in varuha dragocene narodne in politične dediščine nepozabnega Velikega kralja. Kot predstavnik narodne dinastije Karadjordjevičev je knez namestnik vsemu narodu simbol in jamstvo močne in neodvisne Jugoslavije, katere krmilo bo čez dve leti in pol, ko pride čas, lahko vedrega lica izročil našemu mlademu kralju.

Posebno v današnjih nemirnih časih čuti in občuti jugoslovanski narod tesno povezanost s svojo vladarsko hišo, ki je izšla iz njega samega. Z zaupanjem zre v kneza namestnika, da bo tudi v bodoče srečno in varno vodil naš državni brod po razburkanem morju. Kakor njegov veliki pokojni bratranec, blagopokojni kralj Aleksander I., je tudi knezu namestniku nadvse pri srcu naša ožja domovina, v kateri prebije skoro ves svoj prosti čas. Zato so čestitke Slovencev ob njegovem današnjem rojstnem dnevu še posebej iskrene in tople.

Kako živijo srednješolci

Žalostne ugotovitve šolske poliklinike

Srednje šole v naši državi obiskuje okrog 200.000 dijakov in dijakinj. Kakor v drugih državah, tako so tudi pri nas ustanove, ki zbirajo podatke o življenju in položaju šolske mladine. Največ podatkov je zbrala doslej šolska poliklinika v Zagrebu. Zagreb spada med naša največja mesta ter odpade nanj veliko število srednješolcev. Poliklinika pa so svoje poizvedbe razširile tudi na kraje, ki so izrazito nasprotje velikega mesta. Tako imamo podatke o življenju srednješolcev v Peči, Novem Pazaru in Kolašinu. Iz primerjave podatkov Zagreba in teh krajev se da napraviti precej točna slika o življenju in položaju naših srednješolcev.

Statistika dokazuje, da se po vojni stalno dviga število srednješolcev. Iz statistike je tudi razvidno, kako se priprave srednješolcev kaže v raznih slojih prebivalstva. V splošnem se lahko reče, da so srednje šole bolj odprte otrokom socialno šibkejših slojev, kakor so bile nekdanje. Bile pa bi odprte še v večji meri, če ne bi števila dijakov »regulirala« šolnina, ki je prej ni bilo. Za reveže, ki nimajo stalnih dohodkov in nobenega premoženja, so naše srednje šole še vedno zaprte. Precej dobro zbrani in urejeni statistični podatki segajo do leta 1924.

Naj sledi nekaj statističnih podatkov o prehrani in stanovanju srednješolske mladine. Po statistiki iz leta 1927. je bilo v zagrebških srednjih šolah 4,38 odstotkov srednješolcev z nezadostno prehrano. S komaj zadostno prehrano jih je bilo 37 odstot-

kov, z dobro prehrano pa nad 58 odstotkov. Leta 1932. se je število nezadostno prehranih dijakov zvišalo na 13,10 odstotkov, šolske mladine s komaj zadostno hrano je bilo 54,60 odstotkov, odstotek šolske mladine z dobro hrano pa se je znižal na 32,30 odstotkov. V Kolašinu pa znaša odstotek srednješolcev, ki jedo komaj enkrat, k večjemu dvakrat na dan 10, v Peči 16, v Novem Pazaru pa celo 39 odstotkov.

V Novem Pazaru je 73 odstotkov srednješolcev, ki za nočni počitek nimajo postelje. V Peči je takih srednješolcev 42 odstotkov. V Kolašinu je 69 odstotkov srednješolcev, ki hodijo od doma do šole po več kilometrov daleč, v Peči pa prihaja v šolo od daleč 10 odstotkov srednješolcev. V Zagrebu stanuje 51 odstotkov srednješolcev v nezdruženih stanovanjih. 54 odstotkov je takih, ki imajo z ostalimi člani družine na razpolago samo eno. Razumljivo je, da se iz teh vrst revnih dijakov rekrutira 40 odstotkov slabih učencev. V Zagrebu je dalje 42 odstotkov srednješolcev, pri katerih doma ni kopalnice. 5,7 odstotkov pa je takih, ki ne spijo v lastnih posteljah.

Taki in še mnogi drugi žalostni statistični podatki so zgornja slika velikega problema, ki ga moramo čimprej rešiti. da ne bomo kakor doslej brez haska govorili o šolski mladini — naš nadi.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Vojvoda Stepa v anekdoti

Iz mladih let vojvode Stepe Stepanovića ni dosti spominov saj se vojvoda nikdar bavil s pisanjem kakih dnevnikov. Ohranjena pa je njegova ocena iz leta 1880. Komandir čete kapetan Dimić je med drugim čete opisal podporočnika Stepa Stepanovića: »Bister. Nadarjenost najbolj kaže v splošni in srbski zgodovini. Karakter čvrst, narava dosti bujna. Hitro razume in hitro se odloči za delo z dobrim uspehom. Zdrav, močan, okreten in za praktično službo sposoben. Kot strelec, jezdec in plavač vrlo dober. Službo vrši točno in vestno. Ekonom dober, zelo snažno se oblači. V privatnem življenju značaj čistega in odkritega. Druži se s tovariši in uglednimi občani.«

Za svoje vojake je vojvoda Stepa vedno skrbel in ni nikdar dopustil, da bi jih kdo izkoriščal. Ko je bil davno pred vojno komandant divizije v Kragujevcu, je izdal strogo naredbo, da ne smejo posilni — sluge oficijev ničesar delati, kar ni v pravih službah. Nekega dne je Stepa opoldne srečal vojaka, ki je nosil cel sklad loncev in kročnikov. Ustavil ga je in vprašal:

- Pri kom si v službi?
- Pri majorju J. gospod polkovnik.
- Kaj nosiš?
- Kosilo.
- Kdo ti je ukazal?
- Gospa majorica.
- Sedi!
- Razumem! in vojak se je usedel.

— Jej, je zapovedal Stepa. In vojak je pojedel vse kosilo.

— Zdaj pa pojdi domov in povej gospej majorici, da te je srečal komandant divizije ter ti ukazal pojesti kosilo.

Vojvoda Stepa je bil vzor točnosti. Največjo točnost je zahteval od svojih oficijev, ni pa trpel, če je kdo prišel prezgodaj. Načelnikom svojega štaba je odredil sprejeme točno na minuto. Eden izmed njih pripoveduje, da mu je bilo ukazano, naj pride ob 9.15. Prišel je pred pisarno 9.05. Ko je čakal, je prišel iz pisarne komandant artiljerije, ki je bil pred njim naročen. Misli je, da se vojvodi mudilo, in da ga bo pred določeno minuto sprejel.

— Ne sprejemam vas, mu je dejal vojvoda. Oficir je čakal v predsobi in točno ob 9.15 ga je vojvoda poklical.

— Zakaj ste prišli prezgodaj?

— Videl sem komandanta artiljerije, pa sem mislil, da se vam mudilo.

— Če bi se mi mudilo, bi vam bil prihod prej odredil. Tu se je mudilo samo komandantu artiljerije.

Po slavni cerski zmagi so pripovedovali v oficirski menzi, da je med ujetniki madžarski oficir Imre Koreny, fabrikant špirta iz Budimpešte, in da je prišel v taborišče gol, kakor ga je mati rodila. Skušal se je rešiti z begom preko Drine in se je sčel, da bi reko preplaval. Nedaleč od brega pa se je začel potapljati in v zad-

Dolga pravda o uničenih ribah

Velika Dolina, 27. aprila

Zadnje čase se marsikje čuje o uničevanju rib naših rek in potokov, bodisi, da jih pokončajo tisti, ki nimajo ribolovske pravice, bodisi da jih na veliko uničijo z odtokom razne nesnage iz tovarn ali karkoli. Redko pa se čuje o primerih, kjer je golo naključje upropastilo za mnogo let ribji zarod. Poslednje se je dogodilo pred leti v Breganici, malem potoku, ki loči dravsko in savske banovine ter se malo stran od Bregane izliva v Savo.

Pred nekaj leti je vozil posestnik in gostilničar g. Mijo Lazanski iz Breganskega sela v občini Veliki Dolini apno iz apnenice vzdolž potoka na svoj dom. Ljudje se ravno tu na meji obeh banovin pečajo z žganjem apna, ki ga porabijo za dom ali pa prodajo v bližnji okolici, vozijo ga pa tudi v Sombor in Zagreb. Tako je tudi g. Lazanski vozil ob Breganici. Nesrečen slučaj je hotel, da je voz tik ob potoku zdrknul s koloseka in se zvrnil v potok. Posledice seveda niso izostale. Potok, odnosno pravico ribolova ima »Ribarsko društvo Zagreb«, ker se nahajajo v njem velike množine postrvi od izvira pa doli do Bregane. Mnogo odličnikov, strastnih ribičev iz Zagreba je prihajalo sem na nedeljski oddih. Znano je, da je dolina Breganice eden najbolj romantičnih predelov in strug južnovzhodnega dela Gorjanec. Če si šel nedeljskega popoldneva gori ob vodi, si lahko opazoval zanimive in potrpežljive ribiče s trnkami v roki in košarico na bregu — seveda s pikčastimi postrvi, včasih pa tudi prazno. Voz apna, ki je na nesrečen način padel v vodo, je na gotovem odseku uničil ribji zarod, pa ni čudno, če se pozna vrzel.

Seveda je Ribarsko društvo Zagreb pozvalo g. Lazanskega, naj poravnava nastalo škodo. Slučaj je hotel, da je tisti dan vozil apno njegov sin. G. Lazanski se je seveda izgovoril na nesrečen slučaj. Zato se je vnela dolga pravda, ki menda že zdavnaj presega vrednost uničenih rib in še ni končana. Vsekakor bi bilo treba upoštevati nesrečen slučaj. Kako se bo zanimiva pravda končala, bo pokazala bodočnost, saj gre baje že za težke tisočake.

Zbor avtobusnih podjetnikov

Maribor, 27. aprila

Danes popoldne ob 11. so se zbrali avtobusni podjetniki iz vse Slovenije v mestni posvetovalnici, k rednemu občnemu zboru Združenja avtobusnih podjetij za dravsko banovino.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik združenja g. Rus iz Ljubljane, ki je priščno pozdravil navzoče, predvsem pa mestnega župana dr. Juvana, podžupana Zebota, Putnikovega ravnatelja J. Loosa in druge predstavnike našega javnega življenja. Kot hišni gospodar je nato pozdravil navzoče mestni župan dr. Juvan.

Predsednik g. Rus je v izpriznih izjavah orisal delovanje združenja v pretekli poslovni dobi. Največje in najbolj pereče vprašanje, ki zanima avtobusne podjetnike, je zavarovanje. To vprašanje je sicer dvignilo veliko prahu, vendar pa je bilo pod pritiskom razmer ugodno rešeno, tako da je bilo doseženo z znižanjem premij večje zavarovanje. Tudi se je lani odpravil 10% turistični prispevek za avtobusna podjetja. Meseca januarja je bil pri ministrstvu za trgovino in obrt ustanovljen poseben posvetovalni odbor, ki bo vsa vprašanja, ki se tičejo avtobusnih podjetij, rešil sporazumno s prizadetimi pokrajini. Tudi je borba za odpravo vozninske takse prinesla avtobusnim podjetnikom nekatere spremembe. Zadeva je sedaj tako urejena, da plačajo avtobusni podjetniki za konkurenčne proge 20, za polkonkurenčne 10 in za nekonkurenčne proge 5 par za km. Avtobusni podjetniki so uspeli v borbi za odpravo davka na poslovni promet, ki jim ga sedaj ni treba več plačati. Ker nekateri podjetniki še vedno prevažajo osebe na tovornih avtomobilih je banska uprava lani izdala naredbo, da je prevažanje oseb na tovrnih avtomobilih prepovedano, vendar pa se vsi podjetniki ne držijo te naredbe in bo v bodoče posvečalo združenje vso pažnjo temu, da se prevažanje oseb na tovrnih avtomobilih prepreči.

Nato je g. Rus poročal o delovanju zveze ter referiral zlasti o sklepih zadnje zvezne plenarne seje, ki je bila pred kratkim v Beogradu. O sklepih omenjene plenarne

njem hipu so ga srbski vojaki rešili. Ko je vojvoda slišal to zgodbo, je pripomnil: — Je pač tako. V civilu je utapljali ljudi v alkoholu, zdaj pa bi se bil sam kmalu utopil v vodi.

Uradnik tiskovnega oddelka vrhovne Komande je dobil povelje, naj za francoske in angleške liste opiše cersko bitko ter poročilo dostavi življenjske zmagovalca, vojvode Stepanovića. Uradnik se je podal v štab II. armade in prošil za sprejem pri vojvodi, da bi od njega dobil podatke Vojvoda je njegovo pripovedovanje rezko prekinil z besedami:

— Nimate kaj pisati! Kar se je storilo, so storili moji vojaši in oficirji. Če želite morate pisati, zapišite to.

Vojvoda Stepa ni mogel trpeti Grkov, ki so se motali okrog vojaških taborišč. Neuke vojake so izkoriščali s svojimi sumljivimi kupčijami, a tudi špijonaža je bila močno razvita. Vojvoda je odredil, da ne smejo straže pustiti nobenega civilista v bližino taborišč. Nekega dne pa se je podal vojvoda, ogrnen s pelerinom in s staro, zmečkanjo kapo na glavi, na sprehod. Pred taboriščem je stražil prileten vojak ter se zadržal nad njim:

— Slišiš ti, Greko, takoj naj te vrag odnese, kajti če te opazi kaj Stepa, ti bo slaba predla in tudi meni ne bo dobro. Hajd, beži, dokler si še cel!

Vojvoda se je veselo nasmejal, se hitro umaknil, vojnika pa se ni dal spoznati, da mu ne bi pokvaril veselja nad odgonom nadležnega »Greka«.

Novo!

Za gospodinjo Persil

v

malem zavitku 3 din.

se je so izšla v našem tisku napačna poročila. Resolucija, ki je bila sprejeta na plenarni seji, vsebuje namreč naslednje zahteve: Interesi avtobusnih podjetnikov naj se varujejo po geografskih in gospodarskih potrebah, Manjša podjetja naj se združijo v večja, katerim naj nudi država gotove privilegije in olajšave. Avtobusni promet naj se rajonira in naj se izvede tudi načrt avtobusnega omrežja. Dokler pa se ne izdela tak načrt, naj se ne izdajajo nobene nove koncesije. Tudi vsebuje resolucija zahtevo po reviziji vseh koncesij ter novih dovolil, ki so bila izdana po letu 1935.

Združenje avtobusnih podjetij dravske banovine šteje 53 članov, to je za 4 več kakor leta 1937. V dravski banovini vozi 136 avtobusov. Dohodkov je imelo združenje lani 41.500 din. izdatkov pa 31.500 din.

Po končanih poročilih se je razvila živahna debata, v katero so posegli skoraj vsi zborovalci. G. Lininger je dejal, da je lani skoraj izgubil koncesijo za progo Maribor-Ptuj. Po njegovih informacijah se mestna občina mariborska baje poteguje za koncesijo na progi Maribor-Ptuj, kar pa je upravnik MP g. Stabej odločno zankal. Ob tej priliki se je razvila debata o tem, kdo ima prav za prav pravico do koncesij avtobusnega prometa. Ugotovljeno je bilo, da ima prednost tisto podjetje, ki najbolje obratuje in ki nudi najboljše jamstvo.

Udeleženci obnega zboru so sprejeli resolucijo, v kateri protestira zbornica proti objavljeni resoluciji Zveze avtobusnih združenj, ki nikakor ne ustreza poteku in sklepu plenarne seje. Nadalje zahtevajo avtobusni podjetniki dravske banovine, da prijeta v poslovni odbor pri ministrstvu za trgovino in industrijo zastopnik ljubljanske Zbornice za TOI in zastopnik Združenja avtobusnih podjetij za dravsko banovino. Volitve uprave letos ni bilo.

Po končnem zborovanju je bil v spodnji dvorani Kazine skupen obed, ki ga je priredila udeležencem obnega zboru mariborska mestna občina. Gostje so si nato ogledali še naprave v Plinarnski ulici, potem pa so se odpeljali po novi pohorski cesti k Pohorskemu domu.

Pojasnitev dve leti starega zločina

Kmetica Kotnikova je bila žrtev morilske zarote

Maribor, 27. aprila

Na dnu življenja ob meji se je spet odgrnila zavesa, za katero sta se skozi dobo skoraj dveh let skrivala morila mladega življenja. Po posebnem prizadevanju marljivih orožnikov se je posrečilo odkriti ogaben zločin, peklenski načrt, ki je ugonobil nedolžno človeško življenje. Preiskava je bila tem težja, ker je dejansko grozno resnico krila svojevčasna uradna ugotovitev, da gre za primer smrtno nesreče. Toda ljudski glas se ni pomiril, ni umolknil Trdovratno so krožile med ljudmi na Kozjaku govorice, ki so jim orožniki zaupali, dokler se ni dokončno izkazala popolna resničnost teh govoric.

Bilo je 7. julija 1937 pri Kotnikovih na Kozjaku št. 54. Domači gospodar posestnik Anton Kotnik je določil, da spravljata njegova žena Frančiška in hlapec Alojzij Sibanc seno na skednju. Zena Frančiška se ni upirala četudi je bila že 6 mesecev noseča. Toda zgodilo se je, da je Frančiška Kotnikova sredi dela po nekem čudnem naključju padla z višine 13 m na kup kamenja, kjer je obeležala mrtva in ne-gibna Uradna komisija je mogla v tem primeru ugotoviti le smrt, ki se je pač orimerila zaradi nesrečnega naključja.

Smrtni primer Frančiške Kotnikove bi bil brzokne za vedno tem »pjasnjen«, ko bi ne nastopile nekatere druge okoliščine. Med sosedmi in daleč naokrog so se nam-

reč v zvezi z nenadno smrtjo Frančiške Kotnikove pričele širiti čudne govorice, ki so trdovratno krožile med ljudmi in šle od ust do ust. Orožniki so dobro vedeli za te govorice in jim posvečali vso pažnjo. Na tihem so pričeli s poizvedbami, ki naj dožejo, če temeljijo govorice na resnici. Orožniki so se lotili te svoje naloge z vzorno marljivostjo. Prvi uspeh so beležili, ko so izsledili 28letnega Alojzija Sibanca, ki je tedaj 7. julija 1937, skupno s pokojno Frančiško Kotnikovo spravljala seno na skednju. Sibanc so našli pri nekem posestniku v Brdih v Smartnem pri Slovenjem Gradcu. Odvedli so ga na orožniško postajo. Alojzij Sibanc je prvotno tajil, da bi karkoli vedel o nesrečnem padcu pokojne Frančiške Kotnikove. Toda v teku izredno spretnega zasliševanja je prihajal vse bolj v sumljiva nasprotja, ob katerih si nazadnje ni vedel več pomagati. Pod težo raznih obremenilnih dejstev, ki si jih je sam nakopal, je Sibanc skesano priznal, da ni Frančiška Kotnikova umrla po nesrečnem naključju, in zaradi slučajnega padca, ampak da je postala žrtev peklenske zasnovane in dobro pripravljene zarote.

Sibanc je vse priznal. Izpovedal je, da mu je Anton Kotnik nekaj dni pred smrtjo Frančiške Kotnikove prigovarjal, da bi mu pomagal spraviti njegovo ženo s sveta. Njun načrt je bil peklensko pretehtan in točno preudaren, tako da sta si obetala že vnaprejšnjo popolno sigurnost uspeha in zbrisanja zločinskih sledov. Dan pred tem sta zrahljala nekaj desk na skednju, kjer naj bi Frančiška Kotnikova naslednji dan pomagala spravljati seno na skednju. Točno pod mestom, kjer so bile deske zrahljane tako, da so morale le ob najmanjšem pritisku popustiti, pa je navozil posestnik Anton Kotnik kup precej ostrega kamenja, kamor naj bi padla njegova žena in si razbila glavo.

Na podlagi tega priznanja Alojzija Sibanca, ki je odkrilo strahoten zločin moralno popolnoma pokvarjenih ničvrednežev, so orožniki poiskali Antona Kotnika in ga aretirali. Tudi Kotnik je pri zasliševanju vztrajno tajil vsako krivdo. Ko pa so mu orožniki predložili točen potek dogodkov na podlagi izpovedi Alojzija Sibanca, je Kotnik zastrmel. Pod težo dejstev, je klonil tudi on in priznal zločin. Ko so ga vprašali, zakaj je zasnoval peklenski načrt proti lastni ženi, je izpovedal, da je bil s svojo ženo komaj 7 mesecev poročen, a da sta se začela pričkati in prepirati zaradi tega, ker mu pokojnica ni znala kuhati po želji. Ti prepri so povzročili, da je Kotnik jel premišljevat, kako bi se znebil svoje žene. Skoval je peklenski načrt in pridobil za ta zločin tudi hlapca Sibanca, ki je dejal, da je pripravljen sodelovati, če mu da kot nagrado 200 din. Kotnik je priznal, da je navozil kup kamenja sam, dočim je vse ostalo opravil njegov hlapec.

To nenadno odkritje je zbudilo med ljudmi ogorčenje in obsodbo. Oba zločinca, ki sta svoje izpovedbe ponovila še pred pričami, so izročili v sodne zapore.

Domače vesti

* **Pozrtvovalni voditelj Srbov v Sandžaku** je umrl. V vasi Dubnici pri Sjenici je umrl v visoki starosti 90 let kmet Boško Nedić, stari nacionalni borec, ki je nekdanji pod turške oblasti neštetoletno tvegal svoje življenje pri delu za pravice naroda. Njegov dom je bil središče narodnega in prosvetnega delovanja vsega srbskega življa v Sandžaku. Pozrtvovalnega narodnega voditelja so Turki leta 1900 obsodili na 101 leto roblje in več let je bil zaprt v Skoplju. Njegovi revni rojaki so zbrali 40 zlatih lir, da so izposlovali njegovo pomiloštev. Ko se je vrnil iz ječe, je Nedić neumorno nadaljeval svoje nacionalno delo. Zadnja leta svojega življenja je preživel pri svojih vnukih, ki so revni kmetje.

* **Zadruga »Napredni tiska«** (reg. zadr. z o. z.) v Ljubljani opozarja člane na občni zbor, ki bo na ponedeljek 1. maja ob 16. v klubski sobi kavarnе »Zvezde«.

* **Slovensko pevsko društvo »Emil Adamič«** in učiteljski pevski zbor iz Ljubljane bosta gostovala te dni v Bosni. Društvo »Emil Adamič« priredi koncert 8. maja v Zenici, učiteljski pevski zbor pa 15. maja v Sarajevu.

* **Odlikovanje javorške šolke upravitelja Pijanove**. Pišejo nam: V nedeljo je slavila zaslužna šolska upraviteljica v Javorjah gđ. Marija Pijanová 30letnico svojega prihoda na Javorčane. Ob tej priliki je prejela tudi odlikovanje reda sv. Save, ki ji ga je z lepim nagovorom na prisrčni domači slovesnosti izročil reški načelnik g. Kaldi. Sledile so čestitke domačih činiteljev. Jubilantka uživa kot dobra solnica in kot prosvetna delavka izven šole velik ugled. Čestitamo!

* **Potniški promet na Dunaju**. Dunajski potniški parniki društva DDSG, ki so zdaj last nemške trgovske dunavske mornarice, so otvorili letošnji potniški promet na Dunaju od Dunaja do Durdjeva v Rumuniji in nazaj. Za enkrat opravljajo promet dvakrat na teden v obeh smereh, med poletno sezono pa bo promet trikrat na teden. Vožnja od Dunaja do Zemuna traja 2 dni in eno noč, od Zemuna do Dunaja pa dva dni in pol in dve noči. Ni še določeno, ali bodo letos vozili parniki po Dunaju do bolgarskega pristanišča Vidina, ali pa samo do Kladova, odnosno do Radujeva.

* **Nemški konzulat v Ljubljani** v ponedeljek 1. maja ne bo uradno, ker je bil dan državnih praznikov nemškega naroda.

* **Kulturna vema napredne bačke vaši**. Statistika pravi da je na področju vse vojvodine 500 javnih knjižnic, ki štejejo 155.000 knjig in okrog 45.000 članov Vas Turija, ki ima blizu 4000 prebivalcev, večino Srbov, pa ima sama knjižnico, ki šteje zdaj že nad 2000 knjig. Te dni so priredili v Turiji zanimivo razstavo, ki kaže v razvoj vaše knjižnice. Od tujih pisateljev sta najbolj priljubljena Jack London in Maksim Gorki, od domačih pa Domanič, Cankar in Glisic.

— **Pri lenivosti črevesa, kataru v črekih, obolenju skrajnega črevesa, odstranjenju naravnega »Franz-Josefovega«** grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izobno urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pos. in n. zdr. S-br. 15.485 25 V 35

* **V enem poldnevu so se rodili trije bratanci**. Na nekem kmečkem domu v okoličini Trebinja živijo in gospodarijo skupaj bratje Kasim, Alja in Avdija Avdič. Vsi trije so oženjeni. Oni dan so v enem dopoldnevu vse tri žene rodile sine. Vesel dogodek je slavila vsa vas.

* **Napredna muslimanska rodbina**. V Derventi je nedavno umrl v visoki starosti bivši učitelj muslimanske verske šole Ali efendi Micić. Zapustil je sina in štirih hčerk, ki ter vsem ugodil življenjsko pot z visoko izobrazbo. Sin in dve hčerki imajo visokošolsko, dve hčerki pa učiteljsko izobrazbo. Micićeve hčerke so hodile v šolo še v oni dobi, ko so tudi najuglednejši in najpremožnejši muslimani Bosne in Hercegovine skrivali svoje žene in hčere v haremi.

* **Žrtvujte na dan po eno cigareto za reveže!** To je bilo geslo konference, ki jo je oni dan sklicalo muslimansko društvo »Merhamet« v Sarajevu. Glavni namen tega društva je zbiranje sredstev za podpiranje revežev in ker je v zadnjem času aktivnost društva popustila, hoče odbor zavzeti članstvo za intenzivnejše delo. V zadnjih letih se je tudi številno članstvo znižalo, ki zdaj nikakor več ne odgovarja skupnemu številu muslimanskih prebivalcev, ki jih je v Sarajevu okrog 35.000. Na konferenci je eden izmed govornikov razlagal, da bi se tudi z malimi žrtvami dalo mnogo storiti za reveže. Če bi recimo 20.000 muslimanov Sarajeva žrtvovalo na dan po eno cigareto, bi to predstavljalo v denarju na mesec že 120.000 din pri cigareti najnižje vrste »Dravi«.

* **Pomanjkanje pitne vode v Hercegovini**. Oskrba prebivalstva z zdravno pitno vodo je zelo važno socialno-gospodarsko vprašanje hercegovskih krajev. Organi mostarskega doma narodnega zdravja silijo na svojih inspekcijah večkrat take odgovore: Prav govoriš, gospodine, kako potrebno je umivanje, a daj nam najprej dobre vode da se napijemo, potem pa se bodo prav rad umivali in prali. Vodo za pijačo dobivajo hercegovski kmetje v glavnem iz rek, vrelcev in primitivnih vodnjakov, v katerih se zbira deževnica. Večina vodnjakov je zelo primitivno urejena, a tudi doori vrelci so zanemarljivi. V Gorušu in Ljubuškem okraju je močan vrelci, ki ima morda najboljšo vodo v zapadni Hercegovini, a kaj pomaga, ko se pri tem vrelcu napaja tudi živina. Okrog vrelca je pravo močvirje, ki predstavlja največjo nevarnost okužbe vode. Z malo količino cementa — morda bi zadostovalo kakih 300 kg, bi se vrelce lahko uredili. Delo bi opravili seljaki sami, a nimajo denarja za cement in tudi strokovnega vodstva nimajo. Člani sokolske župe in uslužbenci mostarskega zdravstvenega doma so v mnogih krajih edini činitelji, ki skrbijo za ureditev vrelcev in vodnjakov. Ogronega dela pa sami ne zmorejo, saj je n. pr. dom narodnega zdravja samo iz mostarskega in Ljubuškega okraja prejel nad 400 prošenj za ureditev studencev in vodnjakov.

* **Udeležite se izleta društva prijateljev Slovenskih goric v Gornjo Radgono dne 7. maja**. Zglasite se pri Putniku!

* **Zastoj Kopje in urejuje vodnjake**. Dervo Maksim iz vasi Gračisce pri Ljubuškem, ki je v zadnjih letih izkopal in uredil že celo vrsto javnih vodnjakov. Može je skromen bajtar, prav za prav pa pastir, ker pase za malo plačilo poleg svoje male črede tudi živino premožnejših vaščanov. Ko je bil lani v jeseni pastir na Bjeasnici, je v vasi Hajatu sam izkopal vodnjak in ni potem od občine zahteval ničesar za svoje delo. Ko je bilo poseje, je se v drugih krajih, dokler je dopuščalo vreme, kopal vodnjake zastoj, in pravi da bo tega dela v splošno korist opravljal dokler bo mogel.

* **Burne volitve ciganskega kneza**. V Stari Kanji je bil te dni dogodek, ki je dal dosti življenja mirnemu in precej dolgočasnemu kraju ob motni Tisi. Kanjski cigani volijo vsako leto svojega kneza, a vse volitve doslej so potekle tako, da jih ostali prebivalci niso niti opazili. Tokrat pa so bile volitve zelo burne samo zaradi tega, ker so prvič dobile volilno pravico tudi ciganke. Cigani morajo svoje volitve kakor vsako drugo zbiranje prijavitij policiji, ki pa tudi zahteva, da ji naznani kandidata. Ta uvedba je potrebna, da ne bi kak tat postal ciganski knez. Policija vse kandidate perustrira ter črta one, s katerimi je imela že kdaj opravka. Prvi kandidat za kneza je bil tokrat konjski trgovec Obrad Jovanović, ki uživa sloves poštenega moža. Bilo je še nekaj drugih kandidatov, a večina ciganov je bila za Obrada. Cigank pa so postavile svojo samostojno kandidaturu in so za kneza predlagale zalega 30letnega Andreja Petrovića. Policija sicer proti tej kandidaturi ni imela pomisleka, hvali nasprotniki mladega kandidata pa so bili vsi starejši cigani. Pri volitvah so ciganke propadle, zagnale pa so strašen vik in krič in prišlo bi bilo do krvavih spopadov če ne bi bila posegla vmes policija. Izvoljen je bil Obrad, a ga ciganke nečje priznati za kneza.

* **Konec 20 let zasledovanega hajduka**. Na meji Črne gore in Albanije, blizu vasi Sklja so finančni stražniki ustrelili 20letnega, v katerem so pozneje spoznali 20 let zasledovanega hajduka Osmana Mezirovića. Osman je zagrešil precej zločinov v Črni gori, potem pa je zbežal v Albanijo. Pri njem so našli dnevniki, v katerem je bilo zapisano, da je bil hajduk vsako leto po več tednov v Dubrovniku, kamor se je pripeljal s kako albansko jedrino ter potem po mestu prodajal sadje in drva.

Kje se dobimo danes zvečer?

V KLETI »ZVEZDA«

Tam se dobi najboljša kapljica. — Danes in jutri velika izbira morskih rib. Rezervirajte si telefonično omizje! Telefon 45-54. — Priporoča se

Marijan Šilović, gostilničar.

Iz Ljubljane

u— **Za dušo blagopokojnega inž. Saše Hadži** dajejo njegovi nečestitani stariši ob prvi obletnici njegove pretrane smrti pomen na pokopališču »Sv. Križi« (parc. 61) v nedeljo 30. t. m. ob 11.45.

u— **Priredbo lovno društvo opozarja**, da bo predavanje primarija g. dr. Božidara Lavrića o kirurgiji trebušne votline v torek 2. maja v mineralški predavalnici univerze in ne v petek, kakor je pomotno zapisano na objavi predavanj. Začetek ob 18.15.

u— **Zbirke Narodnega muzeja** bodo počeni s 30. aprilom dalje otvorene za splošen brezplačen ogled vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne.

u— **Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov** sekcija Ljubljana opozarja svoje člane na prva dva jugoslovska tehnika filma pod naslovom: »Motorni vozi« in »Jugoslavija gradi svoje lokomotive«, ki jih bo predvajal kino »Sloga« v dnevi od 1. do 7. maja. Pri predstavi 2. maja bo tolmāčil vsa tehnična dela član upravnega odbora sekcije inž. Stanko Roglič.

OB 50-LETNICI USTANOVITVE
ZA BIRMO
URE IN ZLATNE
PO NAJVIŠJIM CENAM
LUD. ČERNE
LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA

u— **Obvestilo**. Za obletnico smrti dr. Borisa Kristofa se bo brala sveta masa v torek 2. maja ob trideset na 7. ur v kapeli splošne bolnice v Ljubljani. Jovanka Kristof. (—)

u— **Slavni pianist Raoul Koczalski** je vsem prijateljem prave glasbene umetnosti v Ljubljani dobro znan in tudi visoko čislani umetnik. Trejni njegov samostojni koncert bomo imeli 2. maja v veliki filharmonični dvorani. Odlični umetnik, ki je vzbudil na vseh svojih dosedanjih koncertih v Ljubljani največje zanimanje, zasluži vsi naše pažnje in rekorden obisk pri koncertu. Raoul Koczalski je rojen Poljak, ki se zaveda svoje narodnosti in pomembno je, da se bo vršil njegov koncert v Ljubljani ravno na predvečer poljskega narodnega praznika. Na koncertu bo igral poleg svojih lastnih skladb v ogromni večini Chopina in Schumana. Prodaja vstopnic v knjižarni Glumana Matice.

u— **Sredozemlje** zanima danes vse svet. O Sredozemlju poročajo stalno dnevna kronika. Mnogo lažje bomo sledili temu razpravljanju o Sredozemlju, ako ga bomo približje spoznali. Zato vabi Jadranska straža na predavanje o Sredozemlju, ki bo drevi ob 20. v I. nadstropju Zvezde. Predaval bo znani predavatelj g. dr. Branko Verčon. Vstop prost. Po predavanju v kleti »Zvezde« družinski sestank.

u— **Otroci vseh Ljubljanskih ljudskih šol in otroških vitezov** priredijo prihodnjo soboto 6. maja ob 19. v franciskanski dvorani veliko šolsko akademijo s prav pr. strim sporedom. Vsi mladi umetniki se bodo, seveda na moč izkazali, toda najlepše na tej pomladni prireditvi je njen namen, saj se bo potrudil otrok za otroka, da čim bolj pomagajo revni ljubljanski mladini. Priredna prireditelj najmlajših Ljubljancev bo spet pokazala do bro srce Ljubljane in gotovo, kakor vsa, ko leto privabila toliko gostov, da bo dvorana prepolna.

Kino Nalica
PRESTAVE 16. 19. 21. 28.

u— **Hrvatsko društvo Napredak** javlja, da bo svedca zadušnica za Zrinjskim in Frankopanom 29. t. m. ob 7. v Franciskanski cerkvi. — Glavna redna skupščina bo pa 6. maja. Ob 20. v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom.

u— **Za kuhinjo v enkrani** je darovalo uradništvo kmetijskega oddelka banske uprave 130 din kot ostanek zbirke za v. n. pok. kmet. svetnika Viljama Rohrmanna. Mestno poglavarstvo izreka darovalcem najlepšo zahvalo tudi v imenu obdarovanih.

u— **Prepoved hoje in psov** izven poti na Gradu. Ko je bilo občinstvo pred kratkim opozorjeno, da po tirolskih nasadih in gozdovih na Rožniškem in sisenskem hribu ni dovoljena hoja ljudi in psov izven poti je bila izražena želja, naj se to prepove tudi na Gradu. Na njem naj bi se pazilo na sleherni pustobožen, zlasti na ruvanje cvetlic. Predvsem se javnost zgraža na razmere v nasadih na Taboru. Z mestnega poglavarstva smo dobili zahtevilo, da se to priporočilo popolnoma uteleši, ker so se vedno ljudje brez ču. za lepto in skrajno brezobzirni, da tudi odrasli in inteligentni ljudje hodijo po trati in delajo škodo, kakor bi ne videli lepo urejenih poti. Vsa naša javnost tudi ve, da otrok na Gradu ni mogoče ukrotiti, če jim odrasli nepretrgoma dajejo slab zgled. Prepoved hoje ljudi in psov izven poti velja tudi za Grad in mestna vrtnarija ima tam dva delavca in še paznika. Vsi trije imajo stroge naročilo, naj nadzorujejo ljudi in odganjajo razposajene mlade raz pobede. Kar se psov tiče, je na Gradu njih pravo zbirališče, zato naj pa lastniki psov pazijo da ne bo prese. nečen, ko ne bi pomagala nobena pri. tožba več.

u— **Sentjakobsko gledališče** uprizarj kot naslednjo noč v soboto in nedeljo zvečer Skutekzega igr v 11 slikah »K. šek sreče«. Iz sodobnega mehanizma življenja zajeta snov je pisana zabavno. Dejanje je porazdeljeno na 11 slik, ki se vr. te pred nami kot prizori. Na filmskem platnu. V igri nastopa malodane vse osebe. Režijo vodi ga. Polonca Juvanov, ki je dejanje presadila na naša tla: v Ljubljano in na Jesenice. Nedvomno bo igra privabila najširše sloje, ker ustreza vsem zahtevam razvajenega sodobnega gledališkega občinstva.

Kje se dobimo danes zvečer?

V KLETI »ZVEZDA«

Tam se dobi najboljša kapljica. — Danes in jutri velika izbira morskih rib. Rezervirajte si telefonično omizje! Telefon 45-54. — Priporoča se

Marijan Šilović, gostilničar.

Iz Maribora

u— **Referat za vodovodne račme**, ki je bil doslej dedeljen mestnemu finančnemu oddelku ter je imel svoje pisarniške prostore v kleti »Nalica« 20. septembra se je 25. aprila preb. v prostoru tehniškega oddelka, v kleti »Nalica« vodov. v Mahorvi h. na Krievem trgu št. 10/II. Pojasnila, ki se tičejo zaračunavanja večje porabe vode, vodovodnih navratnih računov in zaračunavanja takš na izlizev se dobe od 26. aprila dalje pri tehničnem oddelku mestnega vodovoda v Mahorvi hi. št. II. nadstropje.

u— **Drevi bo p. gov. koncerta Akademike** pevskega zbora v veliki dvorani hotela Uniona ob 20. ATP bo ponovno zapel pesni slovenskega prepoda, ki so doslej nepričakovano uspeh na prvem koncertu 3. t. m. Vstopnice so že na razpolago na univerzi v vratarstvu loži po 15, 10 in 8 din. Danes bo blagajna poslovala na univerzi samo do 17. ure; od 19. dalje bo odprta v Unionu. (—)

u— **Arreacija specialist za zdravniški material**. Kriminalni oddelk ljubljanske policije je prišel pred dnevi na sled nevarnemu tat, ki se je specializiral na krajo zdravniškega instrumentarja in zdraviliških pripomočkov. Policijski organi so na njegovem stanovanju zaplenili celo zalogo termometrov in več specialnih zdravniških aparatov. Kakor kažejo vsa znamenja, je mož predmete pokradel v neki večji specialni trgovini in neki zdravniški ordinaciji.

Iz Maribora

u— **25letnica** p. roke obhajata te dni bivši mariborski župan odvetnik g. dr. Franjo Lipold in njegova soproga gospa Ivanka. Srebrni jubilej vzornega zakon. skega sožitja proslavljata v ožjem krogu dragih svojcev, prijateljev in znancev. G. dr. Franjo Lipoldu in njegovi ljubeznivi gospe soprogi, ki se vsa žrtvuje na ple. mentem torišču človekoljubja, izražamo ob lepem jubileju najprijetnejše čestitke, združene z željo, da bi jima bilo dano udeležiti v vzgledni življenjski harmoniji nadaljnji jubilej zlate, biserne in železne poroke tja do skrajnih meja človeškega življenja.

u— **Mariborski škofci** in medicari so si izvolili na prednem občnem zboru svojega združenja, ki obsega ozemlje bivše-mariborske oblasti tole vodstvo: E. Meš. pred. čelnik, I. Tomžič podpredsednik, odbojniki: E. Gert, S. Peer, H. Grosman, Ivan Pelkan, Rudolf Golez iz Celja in Franc Hojker iz Ptuj. Namestnik: L. Polžan in J. Dufek iz Maribora ter L. Domitrovič iz Celja.

u— **Lep uspeh šmarjeških Sokolov**. Vrla in agilna šmarješka sokolska ordska družina je z lepim uspehom uprizarila v nabito polni dvorani, krčevinske šole dramo »Lepa Vida«. Igralci in igralke so bili deležni toplega, iskrenega priznanja. Pred predstavo je pozdravil šmarješke sokolske brate in sestre starosta Sokola Marbor III. prof. Lojze Struna, nakar se je občinstvo zahvalilo za lepo udeležbo prosvet. šarješke čete učitelj Mirko Krada, ki je igro režiral in pripravil. Krasen uspeh je žela s svojim igralskim in pevskim nastopom gđ. Irena Vauda v vlogi Vide. Pozrtvovalnim šmarječanom čast in priznanje!

u— **K predavanju o kočevskem ozemlju**, ki je bilo te dni v Ljudski univerzi, pripominjamo, da se je vršilo predavanje na pobudo obeh podružnic CMD. Ob tej priliki se opozarja nacionalna javnost, da je pri podružnici CMD na razpolago še nekaj izvodov »Kočevskega zbornika«, ki se dobi pri g. SAXU.

Zakonolom

po znani drami »La vierge folle« od Henrya Batalliea — Sijajni dramski igralci Victor Francen, Juliette Faber in Annie Ducaux, znana iz filma »Ječa brez rešetke« in »Grehe

DANES PREDSTAVA samo ob 16. uri!
venerni predstavi odpadeta zaradi koncerta
Živi mrtvec
Victor Francen,
Gaby Morlay.

Pretrsljiva drama po nesmrtnem delu L. N. Tolstoj. — DANES zadnja prilika za ogled tega filma!
KINO UNION — Tel. 22-21.

II. del olimpijskega Leni Riefenstahlove FESTIVAL LEPOTE
Film estetske lepote in mojstevskih posnetkov izbranih mnogostevilnih sportnih disciplin.
KINO SLOGA, tel. 27-30. — Produkcija: Tobis-Berlin. — Danes ob 16., 19. in 21.

a— **Nepreklicno zadnja predstava »A' de«** bo v soboto 29. t. m. Gostuje ga. Mitrovičeva in gđ. V. Majdičeva. Na vrsto pridejo abonenti reda C. Prijatelji te opere se opozarjajo, da dolgo vrsto let ne bodo imeli prilike spet slišati »Aldo« v Mariboru.

a— **Položaj tekstilne industrije**. V primeru, če ne prispejo pravočasno naročene količine bombaža, bodo uvedli pričenji s 1. majem v tekstilni tvornici Zelenka & Co. omejeno obratovanje, tako da bodo delavci zaposleni le tri dni tedensko.

a— **V 15 letih je ujel 4.000 gadov**. Znani mariborski kačjelovec in preparator Josip Zieringer proslavlja te dni svojevreden jubilej: v 15 letih, kar se peča z lovljenjem domačih kač strupenjač za šolske, znastvene in zdravstvene svrhe, je po lastnih zapiskih lastnorodno vlovil 4.000 gadov.

a— **Ob meji gori!** V Trstah pri Velki v Slovenskih gorah je zgorela domačija posetnika Karla Lukasa Preiskava je do gnala, da je nastal ogenj zaradi slabega dimnika.

a— **Kobila povzročila smrt mladega hlapca**. 18letni hlapec Vid Larca ki služi pri posestniku Matiji Strmšniku pri Sv. Vidu pri Vuzenici, je kakor običajno šel proti večeru krmil konje. Ko so se je senom približali kobilu, ga je kobila s takšno silo brnila v trebuh da je nesrečni hlapec obležal nezavesten na tleh kjer so ga potem našli domači in ga odpravili v bolnišnico, kjer na je kmalu za tem podlegel poškodbam v bolnišnici so ugotovili, da mu je kobila z brco pretrgala črevesje na dveh mestih tako da bi bila tudi takojšnja zdravniška pomoč brezuspešna.

a— **Usoden padec z lokomotive** 57letni Matija Sajko iz Barvarske ulice 5, ki je uslužben v kurilnici drž. žel. je padel z lokomotive in je priletel vznak na železniški tir. Obležal je z zlomljenim desnico in nogo. Zdravi se v bolnišnici.

a— **Sestra s sekuro na brata**. V Slemenu pri Selnici ob Dravi se je prireditel prednostni razburljiv dogodek. Pri Prelovihih sta se sričkala brat Ferdinand in 16letna sestra V. hipni razdraženosti je zgrabila sekuro za sekuro in zamahnila z njeno ostrino po bratovi glavi. Udarce je bil tako močan da je Ferdinand Pretol obležal na tleh nezavesten in ves v krvi. Njegova sestra, ki je neprebrljiva v bolnišnici, kjer so mu zdajnik nudi prvo pomoč. Pretolovo stanje je zelo resno.

a— **Ljubenzni kavalir** Zelenčarjeva žena Marija Gorican s Pobrežja se je vračala domov. Pridružil se ji je neki možki, ki na se je izkazal svojevrstnega kavalirja. Napadel je Goricanovo in jo udaril nekaikrat po glavi da so jo morali zaradi občutnih poškodb orepeljati v bolnišnico. »Kavalirja« sedaj iščejo.

Iz Celja

u— **Iz poštne službe**. Pri celjski pošti so napredovali za inspektorje v 5. skupini gđ. Albina Rihteršičeva ter gg. Ivo Gams, Mirko Hočevar in Viktor Wagner, za višje kontrolorje v 6. skupini pa kontrolorji gg. Mara Fagančičeva in Leopoldina Friedlova, gđ. Franja Turkova, Z. ni Grobelnikova, Anka Kupčeva, Anica Lenkova in Marija Rabičeva ter gg. Alban Della Mea in Srečko Štaut.

u— **Rodni mesečni prvenstveni brzotur** nir Celjskega šahovskega kluba se bo pričel drevi ob 20. v klubskih prostorih v hotelu »Evropie«. V sredo zvečer se je začel v žal sedaj skrčenih klubskih prostorih šahovski tečaj CSK. Tečaj vodi g. prof. Gabrovšek in je za člane brezplačen.

u— **Rudarske borze** dela so ustanovljene pri krajevnih bratovskih skladnicah v smislu navedbe o preskrbi nezaposlenih rudarskih in topniških delavcev in uslužbencev. Brezposelni rudarji naj se zato prijavljajo pri rudarskih borzah dela.

u— **Nesreča pri regulaciji Savinje**. V sredo se je ponesrečil 38letni, pri regulaciji Savinje zaposleni delavec Henrik Schocher iz Tremerja. Ko je drobil v kamnolomu kamenje, je padel težek kamen nanj in mu zlomil desno nogo nad kolonom. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnišnico.

u— **Umrl** je v celjski bolnišnici: v sredo 42letna posestnica Terezija Krivčeva iz Kriz pri Podstredi, 45letna najemnica Amalija Jeršičeva iz Vitanja in 8letna posestnikova hčerka Rozalija špažerjeva z Mrzlice nad Grižami, včeraj pa 38letni posestnik Franc Peperko iz Dobovec pri Ponikvi in enoletni dojenček sinček Ivan Osetič iz Zavrha pri Dobrni.

Iz Gornjega grada

g— **Naši splavarji** so vsaj delno prišli letos o veliki noči na svoj račun. Zaradi izredno toplega vremena se je pričel topiti sneg v gorah in je narasla Savinja, ki je omogočala splavarjem nastop njihovega prvega letošnjega potovanja. Zeleni bi bilo, da pade kmalu dež, da bodo tudi Zadrčani prišli povsem na svoj račun, ker je Dreta spet padla in ni mogoče po njej voziti s splavi. Zelja splavarjev je tudi, da bi se cene lesu znižale.

g— **Grabena delavnost** je pri nas tudi letos zelo živahna. Občinski dom bo v nekaj tednih končan, nekateri posestniki zidajo vrtno ograjo, tako zida n. pr. tudi ga. Sarbova lično ograjo okrog svojega vrta. V Sokatu bodo napravili stari cesti nov temelj. Le škoda, da z delom na cesti niso pričeli ob pravem času, lanskoli jesen.

g— **Vojaški novinci** so tudi iz našega kraja odšli v večjem številu te dni k vojakom. Njihov odhod je bil dostojen, prepelje so se navdušeno poslavljali, zavedajo se resnih časov.

Narčajte, čitajte in širite
»JUTRO«

Iz škojše Loke

Sl— **Gledališki oder škojše sokol** ske družine se kljub pomladi še krepko uveljavlja. Preteklo nedeljo se je igrala narodna igra »Deseti brate, Dvorana je bila čisto zasedena. Vti.k igre je se povečalo sodelovanje vojaške godbe in pev. skega zbora. Pohvaliti moramo številno družino bratov in sester, ki so prav dobro podali svoje vloge. Le še!

Sl— **Drzna tatvina**. Šinkovec Mirko, posestnik iz Cabrač je malo debelo pogledal, ko je ugotovil, da mu je v noči na nedeljo ukradel neznanec iz zgornjega dela njegove žage krožno žago, os z dvema krogličnimi ležajema in železno jermico. Orožniki so osumili tatvino nekoga Cirila in ga trdo prišli. Sprva se je Ciril izmikal, nazadnje pa je priznal. Orožniki so ukradeno blago Cirilu zaplenili in ga vrnili šinkovcu. Hkratu so mu odvzeli tudi samokres, ki ni imel zanj dovoljenja.

Sl— **Kriza v škojšejski predlinici** je menda prebredena. Med delavstvom škojšejske predlinice je nastala v začetku tega meseca mučna negotovost. Delavstvu je bilo namreč odpovedano iz razloga, da podjetje ne more dobiti deviz za nakup sirovin. K sreči se je položaj v tem tednu toliko popravil, da od odpustov ni prišlo. Zankrat se dela štiri dni tedensko. Kaže pa da bo v kratkem uveden spet normalen obrat.

Iz Zagorja

z— **Delovanje električne zadrage**. V nedeljo je bil v kinodvorani 19. redni občni zbor električne zadrage, ki je pokazal, da se je z izboljšanjem gospodarskih razmer tudi dvignila poraba loka: lani 38.242 KVh, predlanski 31.716 To sicer ni mnogo ker se je prejšnja leta porabilo mnogo več, treba pa je vpostevati, da sta prej bili med konsumenti tudi dve podjetji z apnenicami ki jih zdaj ni več. Električno energijo uporablja 200 zadržnikov. Lani je pristopilo 26 novih. Med letom se je podajal vod iz Toplice v vas Vinje Dolina vsega elektrovođa je sedaj 9 km. Tok je dajala zadruga članom po 3.25 din vključno trošarino. Čisti prebitek pri obratunku, ki so ga pripisali k rezervnemu skladu, je znašal 552 din. Izvoljeni so bili vsi dosedanj funkcionarji.

★ **SKOFJA LOKA**. V Kranju koncert APZ — Koo, se želi iz škojše Loke udeležiti velikega koncerta Akademike pev. skega zbora v kranjskem Narodnem domu v sredo 3. maja ob 9. uri zvečer, opozarjamo naj si pravočasno preskrbi vstopnice, ki so v predprodaji na gimnaziji pri gimn. slugi. Program velikega koncerta je: »Pesem slovenskega prepoda«. Zastopniki je osem najtipičnejših in glasbeno najmočnejših skladateljev prepodne dobe. (—)

DOMZALE. Kdor prihaja ob nedeljah ali ob delavnikih v Domžale, se pač ne more načuditi, da naša občinska uprava nima toliko smisla za higieno, da bi škro. pila ceste. Čeje dneve se valijo tečni oblaki prahu po cestah, da se ne vidi od hiše do hiše in da ne more noben gospodar ob cesti ne podne

Gospodarstvo

Osnutek pravilnika o krošnjarstvu

Ze v včerajšnji številki smo poročali, da so vse trgovske organizacije prejele v izjavo osnutek pravilnika o krošnjarstvu in smo samo na kratko omenili določbe, po katerih bo dopustno podajanje dovolil za krošnjarenje z manufakturo. Naj danes navedemo v izveščku najvažnejše določbe pravilnika.

Splošne določbe

Trgovino brez stalnega poslovnega lokala (krošnjarstvo) sme opravljati samo oseba, ki dobi dovolilo po §§ 176. do 185. zakona o obrti. Tako trgovina se sme opravljati samo na način in v obsegu, ki sta določena v dovolilu in samo z blagom, ki je navedeno v dovolilu. Dovolilo za krošnjarenje po ulicah ali od hiše do hiše ali od lokala do lokala v enem kraju daje pravico za poslovanje samo v določenem kraju, dovolilo za krošnjarenje od kraja do kraja daje pravico za prodajo na območju, ki je navedeno v dovolilu ali na območju vse države, razen v prepovedanih mestih in krajih. Krošnjar je vezan glede delavnega časa na bansko uredbo o odpiranju in zapiranju.

Komu se sme dati krošnjarsko dovolilo

Krošnjarsko dovolilo se sme izdati 1) proizvajalcem predmetov domače hišne delavnosti, njihovim rodbinskim članom in njihovim domačinom, 2) vojnim invalidom, 3) osebam, fizično nesposobnim za druga dela, 4) prebivalcem siromašnih krajev. Proizvajalcem predmetov domače delavnosti, in članom njihovih rodbin ter prebivalcem siromašnih krajev se izdajo dovolila ne glede na to ali so sposobni za drugo delo ali ne. Kot siromašni kraji se smatrajo v dravski banovini: logaški, črnomeljski in kočevski okraj.

S katerimi predmeti se sme krošnjariti

Proizvajalci predmetov domače hišne delavnosti smejo krošnjariti izključno z lastnimi izdelki. Kot taki se smatrajo ročni izdelki, ki jih posameznik izdelava v prostorih svojega stanovanja sam ali s pomočjo rodbinskih članov. Njim se dovoli tudi popraviljanje teh predmetov ter jim je v te svrhe dovoljeno nositi se seboj tudi potrebne surovine in material.

Invalidom in drugim fizično nesposobnim osebam se sme izdati dovoljenje za prodajo vseh predmetov svobodnega prometa, kupljeni v državi, razen manufakturnega blaga in predmetov, navedenih v § 182 obrtnega zakona. Izdati se sme dovoljenje zlasti pa za prodajo naslednjih predmetov: 1) jestvin, brezalkoholnih pijač, slaščic, slađoleđ, 2) bonbonov, čokolade, fig, rožičev, kostanja, žužnega sadja in slinč, 3) povrtine, sadja, grozdja, svežega cvetja in meda; 4) neprepovedanih knjig, kolearjev, razglednic, beležnic, slik, umetniških del, izdelkov iz mavca ali drugih zmesi ali umetnega kamna; 5) drobnega (galanterijskega) blaga, kakor mila, zobne paste, raznih ščetk, glavnikov, žepnih in kuhinjskih nožev, žlic, jedinega pribora, škarij, niti igel, itd. (v pravilniku je navedena cela vrsta predmetov za vsakdanjo potrebo); 6) filigranskih izdelkov itd.

Prebivalcem siromašnih krajev se sme dovoliti prodaja samo onega blaga, s katerim so doslej običajno krošnjarili, in to: prebivalcem logaškega okraja: cipk in lesnih izdelkov, prebivalcem črnomeljskega in kočevskega okraja: bonbonov, čokolade, grozdja, pomaranč, citron, cvetov, mandeljnov, lešnikov, kostanja, koral, školjki itd.; prebivalcem sodnega okraja Ribnica: poleg prednjih predmetov še prodaja izdelkov iz lesa.

Pogoji za prejem dovolila

Dovolilo za krošnjarenje se sme izdati samo osebam, ki so bile že zgoraj navedene in so vredne zaupanja, po jugoslovenski državljan in izpolnjujejo pogoje iz 1. odstavka § 179. zakona o obrti (ki imajo 25 let, ki nimajo nalezljivih bolezni, ki niso pod zaščitnim nadzorom, ki niso obsojene zaradi zločinov ali prestopka iz koristoljubja ali zoper javno moralo ali po zakonu o zaščiti javne varnosti itd., ki niso vdane beratstvu, vlagarjenju ali pijančevanju). Nadalje se dovolilo sme izdati samo osebam, ki niso v smislu § 11. in 12. obrtnega zakona izključene od vodenja obrta in osebam, ki ne opravljajo kake obrti s stalnim poslovnim lokalom. Dovolilo se sme odvzeti osebi, ki je bila kaznovana zaradi neizpolnjevanja predpisov o krošnjarstvu ali zaradi tihotapstva.

Vsebina dovolila

Dovolila se izdajajo v obliki knjižice, katere obrazec je predpisan s pravilnikom z dne 7. III. 1932. Knjižica vsebuje osebne podatke in označbo, če je prošilec proizvajalec predmetov domače delavnosti ali vojni invalid, fizično za delo nesposoben ali prebivalec siromašnih krajev, nadalje natančno označbo blaga z naštetim vrste blaga z imenom, pod katerim je v prometu, način prodaje (ulična ali od hiše do hiše, ali od lokala do lokala), območje prodaje s pripombo, da se ne sme prodajati v krajih, v katerih je krošnjarenje prepovedano. Dovoljenje za ulično prodajo jestvin in brezalkoholnih pijač se izdaja samo za določen kraj binavne.

Oblast, ki izda dovolilo, mora opozoriti prošilca, da se mora pri prehodu iz ene banovine v drugo prijaviti na bližnji oblasti, da izve, če je za območje te banovine izdana kaka posebna prepoved.

Odvzem dovolila

Dovolilo se more odvzeti v primerih, ko nastopi okoliščina, zaradi katere se dovolilo po obrtnem zakonu ne bi moglo izdati, nadalje če se dokaže, da je bilo izdano na osnovi nepravilnih dokumentov in kadar imetnik dovolila prekrši pravilnik o krošnjarstvu ali zakon, ki je bil izdati za prekrškov v zadnjih petih letih kaznovan najmanjše trikrat ter se ne ravnja na dovolilo tudi tedaj, ko je bil opozorjen, da mu bo dovolilo odvzeto.

Način krošnjarenja

Krošnjar ne sme imeti niti stalnega poslovnega kraja niti lokala, niti barake, stojnice šotora ali slične enostavne prodajalnice in tudi ne sme razstaviti blaga za prodajo na sešmišnih kjer se vršijo sejmi, kakor tudi na krajih, ki so določeni za tržne dneve.

Prepovedani kraji in mesta

Prodaja je prepovedana med drugim v naslednjih mestih: v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju, Litiji, Ptuj, Novem mestu. Prodaja po pisarnah, državnih, samoupravnih in drugih javnih uradih ter ustanovah je prepovedana v vsakem primeru brez izjeme. Prodaja je prepovedana v kopališčih, klimatičnih in turističnih krajih za čas sezone. Izjemno sme ban po zašlitjanju banovinskega odbora v teh mestih (tudi v obmejnih srezih) dovoliti za čas sezone ulično prodajo posameznih primernih predmetov, zlasti predmetov domače hišne delavnosti. Prodaja je prepovedana v industrijskih centrih, ki jih odredi pristojni ban. V obmejnih srezih smejo krošnjariti samo prebivalci določenega sresa, ki imajo na področju določenega sresa svoje stalno bivališče. Kot obmejni srez se smatrajo v dravski banovini: Dolnja Lendava, Kranj, Logatec, Ljutomer, Maribor levi breg, Murska Soba, Radovljica, Slovenj Gradec, Škofja Loka.

V prepovedanih krajih se smejo, v kolikor se ne predpiše posebne omejitve prodajati 1) izdelki domače hišne delavnosti, 2) predmeti, s katerimi je v obče dovoljeno krošnjariti. Ta izjema pa ne velja za obmejne srese.

Prenos in prevoz blaga

Krošnjar sme imeti toliko blaga, kolikor ga more sam nositi z lastno silo. Uporaba prevoznih sredstev se more dovoliti le pri prodajanju neokretnega blaga. Imetnik dovolila sme svoje blago prevažati s sredstvi javnega prometa iz enega kraja v drug kraj ali blago za določeno mesto naročiti v svrhu shranitve ter ga nato po svoji potrebi iznesti za krošnjarenje po ulicah ali od hiše do hiše. V kolikor se za neokretno blago dovoli uporaba živalske sile se sme izdati dovoljenje za uporabo največ dveh

živali. Kot neokretno blago se smatra izdelke iz lesa (kakor škafi, korita, sodarski izdelki) slamnato blago, ščatarski izdelki, vrvarski izdelki, glinasto in lončarsko blago. Vojnim invalidom se sme za prevoz blaga iz enega kraja v drugi kraj dovoliti uporaba pomočnika, ročnih vozilcev, živalske sile, ali voza z zaprego. Uporaba motornih vozil je prepovedana.

Nadzorstvo

Krošnjarenje nadzira oblastna občina. Uprave I. stopnje po organih javne varnosti. Če ugotovi nadzorni organ, da se izvršuje prodaja proti predpisom tega pravilnika, zadrži takoj dovolilo ter o tem obvesti oblastva I. stopnje. Prav tako obvesti nadzorni organ oblastvo, če se pokaže sum o pravilnosti dovolila.

Kazni

Z denarno kaznijo do 1.500 din se kaznuje vsak prestopke tega pravilnika, v kolikor ni predvidena strožja kazen. Z denarno kaznijo od 50 do 6.000 din se kaznuje krošnjar, ki prekrši obseg prodaje, določene v dovolilu. S kaznijo 200 do 10.000 din se kaznuje oseba, ki krošnjari brez dovolila ali nadaljuje krošnjarenje, ko mu je bilo dovolilo že odvzeto.

Zaključna določila

Prebivalcem žumberka v dravski in prebivalcem občine Djurmanec v savski banovini, katerim je bilo izdano dovoljenje do uveljavljanja tega pravilnika, se priznava pravica za krošnjarenje z onim blagom, ki so ga prodajali do uveljavljanja tega pravilnika. Pristojne oblasti morejo prebivalcem žumberka dovoliti še nadalje prodajo manufakturnega blaga, ki so ga doslej navadno prodajali, prebivalcem občine Djurmanec pa prodajo emailiranega, porcelanskega in steklenega blaga. Podaljšanje veljavnosti dovoljenj, ki so izdana do uveljavljanja tega pravilnika, se izvrši po predpisih tega pravilnika in po očitni razlogov, ki bi opravičevali podaljšanje dovoljenja. Nova dovoljenja za prodajo manufakture in emailiranega porcelanskega in steklenega blaga se ne smejo več izdajati.

Težkoče pri uvozu surovin v luči uvozne statistike

Težkoče, ki so nastopile letos zaradi pomanjkanja deviz zlasti pri uvozu surovin, so prišle do izraza tudi v naši uvozni statistiki posebno pri uvozu bombaža in surovin, ki so jih neinformirani iz vrst naše industrije tudi pomanjkanje najobčutnejše.

Uvoz tekstilnih surovin

Uvoz bombaža je bil v letošnjem januarju izredno velik in je znašal 328 vagonov; že v februarju pa se je skrčil na 186 vagonov in v marcu celo na 135 vagonov. Zaradi znatnega uvoza v januarju nam statistika za prvo letošnje četrtletje izkazuje še vedno večji uvoz nego statistika za lansko prvo četrtletje. Letos smo uvozili v prvem četrtletju 649 vagonov bombaža (lani 506) v vrednosti 76,7 milijona din (lani 61,0).

Uvoz bombažne preje se je v prvih treh mesecih letošnjega leta gibal na precej konstantni višini. Celotni uvoz v prvem četrtletju pa je bil manjši nego lani in je znašal le 424 vagonov (lani 459) v vrednosti 97,7 milijona din (lani 114,4). Seveda je pri vsem tem upoštevati, da je zapletenost naše tekstilne industrije od lanskega leta narasla, kar povzroča tudi večjo porabo surovin.

Precej je narasel uvoz volne, namreč v prvem četrtletju na 144 vagonov (lani 47), v vrednosti 39,6 milijona din (16,8), uvoz volnene preje pa se je povečal na 48 vagonov (31) odnosno 31,5 milijona din (23,3). Tudi uvoz svilene preje se je dvignil na 68 vagonov (50) v vrednosti 24,5 milijona din (21,7). Industrija za predelavo volne očitno nima težkoč glede preskrbe s surovinami.

Devizne težkoče pa so očitno povzročile manjši uvoz tkanin. Uvoz bombažnih tkanin je nazadoval v prvem četrtletju od lanskih 51,5 na 39,6 milijona din, uvoz volnenih tkanin pa od lanskih 62,6 na 53,6 milijona din.

Uvoz surovin kož

Naša usnjarska industrija zelo toži zaradi pomanjkanja surovin. Narodna banka je na minimum skrčila dodelitev deviz za uvoz surovin kož ter je napotila podjetja na kompenzacijske kupčije. Statistika za prvo polletje nam kaže, da smo v tem razdobju uvozili le 63 vagonov surovin kož (za 9,9 milij. din) medtem ko je znašal lani v prvem četrtletju uvoz surovin kož 289 vagonov (41,3 milij. din).

Gospodarski ukrepi

na Slovaškem

Po nedavni ustanovitvi samostojne slovaške Narodne banke si slovaška vlada sedaj prizadeva čim prej uvesti novo slovaško valuto, to je slovaško krono, ki bo zamenjana za dosedanja češkoslovaška krona v razmerju 1:1. V tej zvezi je bila že pred tedni napovedana zamenjava dosedanjih češkoslovaških bankovcev za nove bankovce Slovaške banke. Novi bankovci po 1000 in 500 slovaških kron so že dotisnjeni. Da bi se zamenjava čim bolj pospešila, je slovaški finančni minister odredil, da se morajo vsi bankovci češkoslovaške Narodne banke po 5.000, 1.000 in 500 kron v teku dveh dni, to je v sredo 26. in v četrtek 27. t. m., zamenjati za nove bankovce slovaške Narodne banke po 1.000 in 500 K, in sicer pri slovaški Narodni banki in njenih podružnicah kakor tudi pri ostalih denarnih zavodih ter večjih poštah. Po preteku tega roka, t. j. v petek, izgubijo češkoslovaški bankovci po 5.000, 1.000 in 500 kron značaj zakonitega plačilnega sredstva in se zamenjajo samo še pri Narodni banki.

Na Slovaškem morajo na novo organizirati tudi pošto hranilnico. Dosedanja ekspozitura češkoslovaške Pošte hranilnice v Turčanskem sv. Martinu je bila pretvorjena v Slovaško pošto hranilnico in bo prenesla svoj sedež v Bratislavo. Polagoma uvaža ta nova Slovaška pošta hranilnica pošto-čekovni promet ki pa ni v večjem obsegu razvit saj je na Slovaškem samo 1700 čekovnih računov. Slovaška se sedaj poraja v Pragi zaradi prenosa slovaških hranilnih vlog pri češko-

slovaški Poštni hranilnici, ki znašajo okrog 70 milijonov K.

Slovaška vlada se poganja v Pragi zaradi razdelitve zlatih in deviznih rezerv bivše češkoslovaške Narodne banke. Slovaška zahteva glede na število prebivalcev delež 18%, kar pa ne bo mogla dobiti, ker so bili dosedanja posli češkoslovaške Narodne banke na Slovaškem relativno manjši. Otok bankovcev na Slovaškem se ceni maksimalno na 700 milijonov K, zato ponujajo v Pragi Slovakom le 10 do 12% zlatih in deviznih rezerv, kajti nova slovaška Narodna banka mora v enakem razmerju prevzeti tudi obveznosti dosedanje češkoslovaške Narodne banke.

Slovaška vlada je ustanovila samostojno slovaško štino monopolsko družbo, ki je pričela že posloovati ter bo baje odkupila preostale rezerve žita. Nadalje si prizadeva čim prej urediti trgovinske odnose s sosednjimi državami. Trenutno se vršijo v Bratislavi pogajanja z Nemčijo. Prav tako je priselila v Bratislavo šestčlanska poljska trgovinska delegacija. V kratkem pa napovedujejo tudi prihod madžarske trgovinske delegacije. Predvidena so nadalje trgovinska pogajanja z Jugoslavijo, Italijo in Rumunijo.

Gospodarske vesti

Trgovinski minister Tomić na milanskem veseleju. V sredo je prisel v Milan trgovinski minister Jevrem Tomić s svojim spremetvom, da se odzove vabilu predsednika milanskega veseleja, k otvoritvi jugoslovanskega paviljona na veseleju. Ministra so na postaji sprejeli senator Puritelli, predsednik veselejske uprave, zastopnik ministra Alfieri, ki se ni mo-

gel osebno udeležiti sprejema, policijski prefekt, glavni ravnatelj državnih železnic in jugoslovanski generalni konzul z osebnim konzulatom. Včerajšnje otvoritve jugoslovanskega paviljona se je udeležil tudi italijanski minister za narodno kulturo Alfieri poleg številnih drugih odličnih gostov.

Organi finančne kontrole ne smejo pobirati banovinskih in občinskih trošarin. Finančni minister je izdal odlok, ki pravi, da smejo organi finančne kontrole pobirati samo skupne banovinske trošarine, samostojne banovinske trošarine pa smejo pobirati le tedaj, če jih poberejo skupaj z državnimi trošarinami. Občinski trošarini organi finančne kontrole sploh ne smejo pobirati. Dokler banovine in občine ne najdejo možnosti, da bodo same pobirale trošarine, jih bodo organi finančne kontrole izjemno pobirali še do 1. junija t. l.

Ustanovitev sklada za pospeševanje turizma v dravski banovini. Na osnovi uredbe o pospeševanju turizma iz leta 1936 je ban dravske banovine izdal pravilnik o ustanovitvi, uporabljanju in upravljanju sklada za pospeševanje turizma v dravski banovini ki je objavljen v »Službenem listu« od 26. aprila t. l. Ta sklad se ustanovi pri banski upravi za kritje izdatkov za pospeševanje turizma v dravski banovini. Imel bo naslednje dohodeke: 1. prispevek banovine, 2. prispevke občin, mest ter drugih javnih korporacij in ustanov, 3. podpore zasebnikov, podjetij in denarnih zavodov, 4. obresti glavnice, 5. dotacije iz sklada za pospeševanje turizma v turističnih krajih kraljevine Jugoslavije.

Uredba o taksnih olajšavah pri konverziji denarnih dolgov. Na osnovi § 113. finančnega zakona je ministrijski svet na predlog finančnega ministra izdal uredbo o taksnih olajšavah pri konverziji denarnih dolgov.

V Anglijo smo izvozili 1500 vagonov kuruze na račun internih dinarjev. V smislu sklepa, da so vezani interni dinarji imetnikov iz neklirinskih držav uporabijo za pospeševanje izvoza v neklirinske države. Smo v teku apr. izvozili v Anglijo 1500 vagonov kuruze. Kupčija z Anglijo je bila izvršena na ta način, da nam Angleži plačajo 70% kupnine v devizah, 30% kupnine pa z internimi vezanimi dinarji. Kakor zatrjujejo v Beogradu, je pričakovati, da bomo na isti način v kratkem izvozili v neklirinske države še okrog 2000 vagonov kuruze.

Davčna uprava za dravograjski okraj se preseli iz Prevalj v Dravograd. Na osnovi čl. 32. zakona o organizaciji finančne uprave je finančni minister izdal odlok, da se sedež davčne uprave za dravograjski okraj preseli 1. julija t. l. iz Prevalja v Dravograd.

Borze

27. aprila

Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinski čedi nespremenjeno (13,80), prav tako angleški funti (specialni tečaj 238, svobodni tečaj 258). Grški boni so se v Zagrebu trgovali po 32,50, v Beogradu pa je bila ponudba po 33.

Na zagrebškem efektm tržišču se se danes tečaj državnih papirjev precej okrepi. Vojna škoda, ki se je v torek trgovala po 432, se je že včeraj dvignila na 439, danes pa je bil promet po 450 (v Beogradu po 452 — 454). Tudi ostali državni papirji so bili čvrstjeji. 7% stabilizacijsko posojilo je bilo zaključeno po 97 (v Beogradu po 99), 7% Blairovo posojilo po 90 (v Beogradu po 89,50 — 90) in 8%, Blairovo posojilo po 97. Poleg tega je bil promet v delnicah Trboveljske po 180.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2351 — 2389, Berlin 1778,62 — 1796,38, Bruselj 745,50 — 757,50, Curih 995 — 1005, London 206,85 — 210,05, New York 4400,50 — 4460,50, Pariz 116,80 — 119,10, Trst 232,70 — 235,80.

Curih. Beograd 10, Pariz 11.795,0, London 20,85, New York 445,375, Bruselj 75,15, Milan 23,4250, Amsterdam 237, Berlin 178,70, Stockholm 107,40, Oslo 104,7750, København 93,0750, Sofija 5,40, Varšava 84, Budimpešta 87, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

EFEKTI

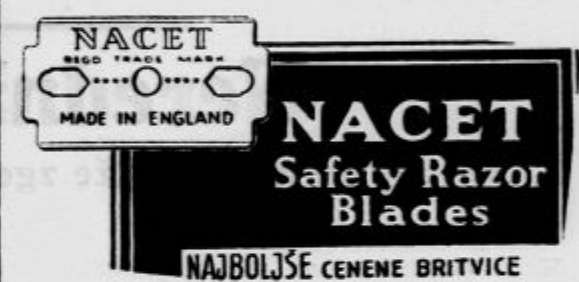
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 450 — 455, 4% agrarne 60 — 61,50, 4% severne agrarne 59,50 — 61, 6% beguške 86 — 88, 6% dalm. agrarne 85 — 87,50, 7% stabiliz. 97 — 98, 7% invest. 97 — 100, 7% Seligman 99 den., 7% Blair 90 — 91,50, 8% Blair 98 — 98,50, delnice: Narodna banka 7500 bl., PAB 210 — 216, Trboveljske 180 — 185, Gutmann 30 — 40, Sečera Osijek 90 den., Isis 25 den., Jadranka 350 bl.

Beograd. Vojna škoda 453 — 454 (452 — 454), 4% agrarne 58,50 — 60, 4% severne agrarne 58,50 — 60, 6% beguške 87,25 — 87,75 (87,50), 6% dalm. agrarne 85,25 — 85,50 (85,75 — 86), 7% stabiliz. 98,50 den. (99) 7% invest. — (99,50) 7% Blair 89,50 — 90,50 (89,50 — 90), Narod-

Blagovna tržišča

27. IV

+ Chicago, 27. aprila. Začetni tečaj: pšenica: za maj 69,875, za julij 69,75, za sept. 70,25; kuruza: za maj 48,50.
+ Winnipeg, 27. aprila. Začetni tečaj: pšenica: za maj 62, za julij 63.
+ Novosadska blagovna borza (27. t. m.). Tendence nespremenljive. Pšenica: (78/79 kg); baška 150 — 153, ban., srem. 149 — 151, slav. 151 — 152. Rž: baška 140 — 142. Jčmen: baški in sremski 64/65 kg 165 — 170, jari 68 kg 180 — 185. Ove: baški, sremski in slavonski 150 — 152,50. Kuruza: baška pariteta Indija in Vršac 99 — 100. Moka: baška in banatska »Og« in »Ogg« 235 — 245; »2« 215 — 225; »5« 195 — 205; »6« 175 — 185; »7« 145 — 155; »8« 112,50 — 115. Fižol: baški in sremski beli brez vreč 180 — 182,50. Otrubi: baški 110 — 112, sremski 104 — 106, banatski 101 — 103.

Norveški prestolonaslednik v New Yorku

New York, 27. aprila. A. A. Dames sta se pripeljala semkaj norveški prestolonaslednik in princesa Marta, ki bosta otvorila norveški paviljon na svetovni razstavi nato pa bosta potovala po Zedinjenih državah.

Švedski kralj v Berlinu

Berlin, 27. aprila. A. A. Dames dopoldne se je pripeljal v Berlin švedski kralj. Njegov obisk je zasebnega značaja in bo trajal en dan, nato se bo pa vladar vrnil na švedsko.

Nova pomočnika finančnega ministra

Beograd, 27. aprila. p. Za pomočnika finančnega ministra sta bila imenovana dr. Anton Sladović, načelnik davčnega oddelka, in dr. Milan Horvacki, načelnik državnega računovodstva. — Za načelnika davčnega oddelka v finančnem ministstvu je bil imenovan Josip Palčić. Za predsednika upravnega odbora samostojne uprave državnih monopolov je imenovan Miloško Vasović, ban v poklju.

Premestitev davčne uprave v Dravograd

Beograd, 27. aprila. p. Po odluku finančnega ministristva se s 1. julijem premesti sedež davčne uprave za dravograjski srez iz Prevalja v Dravograd.

Iz šolske službe

Beograd, 27. aprila. p. Premješčen je učitelj Mirko Lešnik iz Negove v Kamnico.

Izstop 4 hrvatskih klubov iz nogometne lige

Zagreb, 27. aprila. o. Nogometni klubi Hajduk, Hlašk in Slavija iz Varaždina so sklenili, da izstopijo iz nogometne lige, ker jugoslovenski nogometni savez ni ugodno rešil upravičenih zahtev hrvatskih nogometnih klubov. Temu sklepu se je naknadno pridružil tudi Concordia.

Aretacija vlomilca

Ljubljana, 27. aprila. Včeraj je policija aretirala na ulici 24. letnega Jožeta Rukavina iz Nove Kapele v zagrebški okolici, ki se je nekaj dni potikal po mestu brez pravega opravila in je očitno iskal samo priliko za krajo. Detektiv je postal pozoren, ko je Rukavina obiskal nekaj trgovin z zlatinijo in ponujal dve zlati uri v nakup. Ko je bil aretiran, je obe uri po smešno nizki ceni že prodal. Bilo je treba precej trdega zaslješevanja, preden je priznal, da je takoj po prihodu v Ljubljano vlomil v neko stanovanje v Kolodvorski ulici, kjer je ukradel zlato damsko uro.

Rukavina je moral v spremstvu detektiva in stražnika v mesto, da pokaže kje je uro prodal. Bila je zlata, lepo okrašena zapesna ura, ra številniki pa je imela napis »Tissot«. Ko so mu prvega dokazali, je Rukavina priznal še ostale grehe. Zadnjič se je potepal po Vinkovcih, Varaždinu, Ptuj, nazadnje pa jo je mahnil proti Ljubljani. Mimogrede je v Hrastniku ukradel gostilničarki Karolini Birtinčevi zlato uro, vredno 1200 din, pozneje pa jo je v Ljubljani prodal za 120 din. Kljub mladim letom je Rukavina zaradi žepnih tatvin in vlomov osedel že nad 18 mesecev ječe.

Drzen sleparski trik mlade pokvarjenke

še en slepar, ki se je hotel polastiti denarja

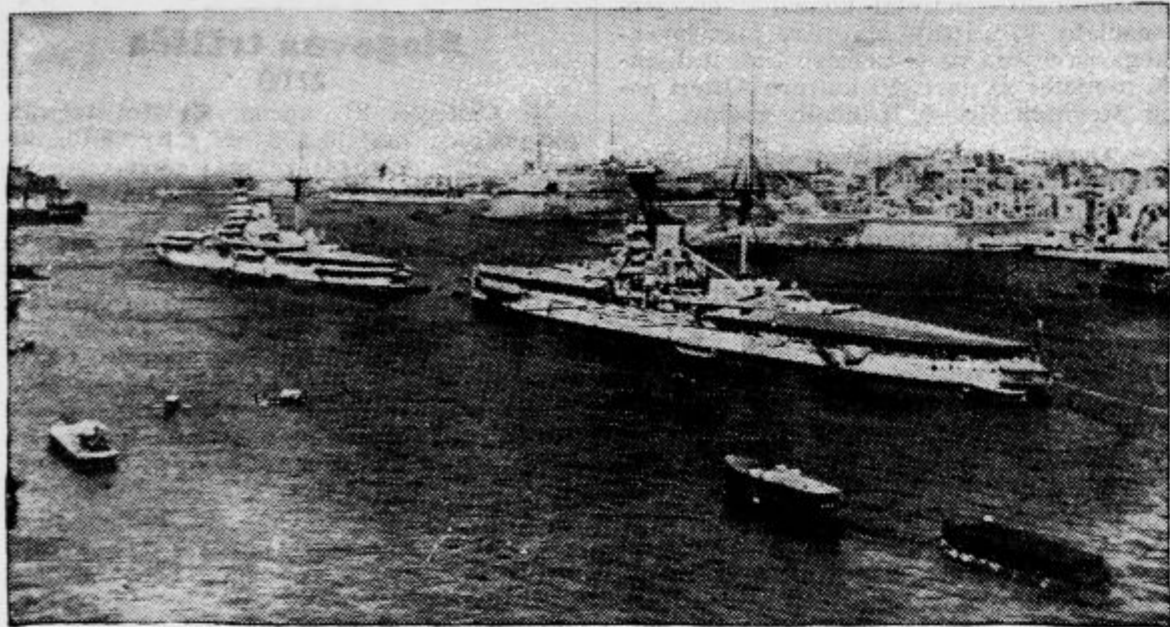
Škofja Loka, 27. aprila

Čudna je naša doba. ko na noben korak ne veš, ali nimaš pred seboj človeka, ki te bo z vabljivimi besedami opeharil kljub vsej tvoji opreznosti. Nedavno je nekemu šolskemu upravitelju iz škofjeloškega okraja mlada ženska zagodila takšno, da jo bo še dolgo pomnil. Ugledni ljubljanski družini je umrl sin, katerega dober znanec je bil naš šolski upravitelj. Pokojnik se ni bil pokopan, ko se je zglasila v vasi, kjer upravlja šolski upravitelj svojo trirazrednico, brhka ženska in se predstavila upravitelju za hčerko onega uglednega družine. Rekla je, da so jo k njemu poslali zaradi tega, da se z njim pogovori o posebni zadevi. Ko sta bila upravitelj in ženska sama ga je poprosila za denarno pomoč. 400 din da še manjka za pokop. Denar da nujno potrebujejo. Neznanka je premotila upravitelja, da ji je denar izročil, zlasti se, ker je sveto zadržal, da ga bodo domači vrnili v nekaj dneh, ko pride njen brat iz Splita, odkoder se je že odpeljal k pogrebu. Mimo vsega je ženska navajala podrobnosti iz življenja ljubljanske družine, tako da upravitelj ni mogel posumiti v prevaro. Niti črne obleke ni pozabila.

Ko je imela ženska denar, se je odpeljala z vlakom. Denarja pa ni hotela biti nazaj, zato so upraviteljevi poprosili pri oni družini, kako mislijo s posojilom. Tedaj je upravitelj šele izvedel, da je bil postal žrtve pretekane sleparke. Sum je takoj padel na hčerko sosed, ki je po svojem obrazu res dokaj podobna članom omenjene družine.

Policijski organi, ki jim je bila zadeva javljena, so se lotili njene matere in zagrozili, da pojde njena hči naravnost v zapor, ako ne bo denarja. Tega se je mati ustrašila in obljubila je, da bo denar vrnila, zlasti ker je brumna hčerka priznala svoj greh. Ker mlada ženska, ki je menda poročena na Jesenicah, še ni bila kaznovana, so se pobotali in zadovoljili s tem, da mora denar nazaj.

Križarenje okrog Malte

Angleški bojni ladji »Warspite« in »Malaga« v malteških vodah

Neredni otroci

Navajajte naraščaj že zgodaj na doslednost in red

Kako pogostoma se matere pritožujejo, da svoje otroke le težko vzgajajo k redu! Ko so se naigrali, ostavijo vse svoje reči na mestu, šolske knjige jim je treba vedno iskati, z obleko, čevlji in nogavicami je križ, kadar odhajajo zvečer spat. Matere potem skrbijo, kako bo z otroci v poznejšem življenju, če že sedaj v svojem malem območju ne kažejo veselja do reda.

Toda tako nevaren, kakor se včasih dozdeva, nered otrok vendarle ni. Pred vsem ne smemo pozabiti, da zlasti manjšim otrokom pogostoma manjka potrebnih uvidov. Otroci pač ne razumejo še s logiko in doslednostjo kakor kakšen odrasli. Ljubiti spremembo in le prekmalu mu postane vsaka reč dolgočasna. Razen tega je dosti udobneje pustiti vse v najlepši zmešnjavi, posebej tedaj, če mati ali kakšna druga odrasla oseba vse potem lepo pospravi. Starši morajo zato s posebno strogo pazijo na to, da pride vse v red, preden začne otrok nekaj novega.

Včasih izvira pomanjkanje čuta za red pri otrocih tudi iz tega, da gospodinjstvo samo ni v redu, če je pri pospravljanju kakšna potrebna priprava sedaj v omari, potem na kakšnem stojalu, tretjič spet v kakšni sobi, se ne smemo čuditi, da pospravljajo otroci svoje stvari potem na kratko, da jih pustijo izginiti nekam, kjer jih potem lahko iščeš.

Kako je bil uničen »Paris«

Francoski preiskovalni sodnik Curbellier, ki mu je poverjena preiskava zaradi požiga prekomornika »Paris«, je prispel v Havre

Angleški minister za municijo

Govori sedem jezikov in je med svetovno vojno sodeloval pri »Intelligence Service«

Listi so že zabeležili, da je bil za angleškega ministra za municijo imenovan Leslie Burgin. Z osebnostjo novega ministra se bavi »Paris Soir«, ki piše o njem sledeče:

Novi britski minister za municijo je oseba, ki gladko govori sedem jezikov, poleg drugih tudi japonski. Po rodbinski tradiciji se je Leslie Burgin pred 21 leti posvetil advokatskemu poklicu. Stelal si je kmalu sloves moza, ki je izvrstno podkovan v mednarodnem pravu. Med svetovno vojno je bil Leslie Burgin na razpolago Intelligence Service, kjer je s svojimi lingvističnimi sposobnostmi napravil stvari za veznikov velike usluge. Leta 1919 je bil izvoljen za poslanca v londonski parlament.

V Angliji velja Leslie Burgin za izvrstnega govornika. Sodeloval je že v več mi-

Razstava španskih umetnin v Ženevi

Španske umetnine ki so trenutno v varstvu Društva narodov v Ženevi, bodo v kratkem javno razstavljene. Vlada generala Franca je že dala dovoljenje, da se razstava odpre in sicer v času od 1. junija do 31. avgusta. Na ogled bo 200 najslavnejših umetnin iz Pradskega muzeja, kar bo privabilo v Švico gotovo množice tujcev.

Rimski guverner v Budimpešti

Knez Colonna, guverner Rima, se je pripeljal na obisk v Budimpešto, kjer ostane nekaj dni.

Komet Jurlov — Ahmarov-Hassel

Nova repatica, ki jo je 16. t. m. odkril Norvežan Hassel, je bila po poročilu ravnatelja pulkovske zvezdarne Beljavskega ugotovljena že dan poprej. Prva sta jo opazila ruska zvezdoznanska amaterja Jurlov in Ahmarov, ki sta o svojem odkritju obvestila pulkovsko zvezdarno dne 16. t. m. Repatica je v vrsti letošnjih odkritij četrta, zato je dobila znak 1939d in bila imenovana po obeh Rusih, ki nista nasprotovale temu, da se doda njenemu nazivu tudi ime omenjenega Norvežana. Komet se tedaj imenuje Jurlov-Ahmarov-Hassel. Vest prške zvezdarne o odkritju repatici ne prihaja v poštev pri poimenovanju komete, ker so isti dan kakor Praga, opazile komete že razne druge zvezdarne: Berlin, Kodanj in Pešta. Prvenstvo gre tedaj ruskima amaterjem, ki sta prehitela zvezdoznance ostalih narodov.

Nenavadno ljudsko štetje

Nedavno ljudsko štetje na Filipinih je pokazalo, da živi na njihovih 3500 otokih in otokih, ki so skoraj vsi obljedeni, okrog 15 milijonov ljudi. Ljudskega štetja se je udeleževalo nič manj neg 25.000 uradnikov, ki so morali delati cele mesece.

V mnogih primerih je bilo treba organizirati prave ekspedicije, ki so se morale prebijati skozi pragozdove, prečkati reke in prekoračiti visoka gorovja, da so dospeli do najoddaljenejših naselij. Nekatere odprave so se zapletele v domačini v krvave borbe, kajti poglavarji divjaških rodov so jih sprejemali sovražno. Zanimivo je, da so uradniki ljudskega štetja naleteli na stotine oseb, ki so bile stare po sto in tudi dosti več let.

Emigranti v Švici

Iz Bazla poročajo, da živi v Švici trenutno 12 tisoč emigrantov iz raznih evropskih držav.

Poroka v filmskem raju

V Hollywoodu sta se 21. sklenila zakonsko zvezo francoska filmska igralka Anabella in ameriški filmski zvezdnik Tyrone Power (slika)

Gledališko-družabni dogodek v Rimu

Kakor poroča agencija Stefani, so igrali v Rimu v navzočnosti Mussolinija in elite rimske družbe dramo »Cezar«, ki jo je spisal Gioachino Forzano. Drama ima tri dejanja.

»Poppolo di Roma« objavlja o stvari gledališko kritiko iz peresa člana Italijanske akademije Lucia d'Ambre, ki pravi, da je »ta drama delo fašističnega gledališča«. V dramati sodeluje 64 igralcev in veliki zbori. Glasbeno spremljavo je napisal Umberto Giordano.

Zanimivo je to, da je Forzano napisal dramo »Cezar« pred več leti, pa je rokopis zgorel o priliki požara njegove vile v Viareggiu. Zaradi tega je »prepisal« zgorelo dramo drugič iz spomina.

Manevri ruske mornarice

V Vzhodnem morju so se začele velike vojaške vežbe ruske mornarice. Manevri se vrše med finsko obalo in Gotlandom. Tam je 60 podmornic, poleg tega sodelujeta bojni ladji »Oktoberska revolucija« in »Marat« ter nova križarka »Kirov« in rusllec »Leningrad«.

Proces zaradi Venere

Antičen kip — delo »nesposobnega« umetnika

Dne 16. maja bo v Mont Brissoneu v Franciji zanimiva razprava zaradi kipa boginje Venere, ki je delo italijanskega kiparja Cremoneseja. Kakor smo pred nekoliko meseci že poročali, je Cremonese zelo nadarjen kipar, ki ga pa kritiki niso hoteli priznati in so njegovo umetnost označili kot zelo povprečno, njega samega pa za umetnostnega obrtnika. Kipar se je kritikom osvetil na zelo izviran način.

Izklesal je prekrasen kip Venere in ga zakopal na neki njivi v francoskem selu Etrat. Preden je kip zakopal, ga je fotografiral in mu odhiti manjše delce, da bi kasneje lahko dokazal svoje avtorstvo. Kip so po daljšem času res izkopali in ves

umetniški svet je občudoval prekrasno delo. Kritiki in strokovnjaki, ki sicer Cremoneseju niso priznavali umetniškega daru, so naenkrat pisali dolge razprave o prekrasnem delu ter ugibali, kateremu antičnemu kiparju bi jo pripisali.

V to ugibanje je Cremonese vrgel svoje poročilo, da je kip gotovo sodobna tvorba, nakar so mu učeni gospodje podrobno dokazali, da gre za pravo antično delo. Kipar je stvar gnil dalje, objavil je fotografije kipa, ko je bil ta še cel in z odbitimi delci dokazal, da je on avtor umetnine. Zdaj so seveda tudi osramočeni nasprotniki morali priznati veliki umetniški dar Cremoneseja. Slednji je bitko sicer dobil, zato se pa mora boriti z nenačnimi težavami.

Lastnik repišča, kjer je bil kip zakopan, noče umetnine vrniti kiparju, ker je z njo zaslužil že lepe denarce, ko je od gledalcev pobiral vstopnino in bi se mu zdaj ta izdatni vir posušil. Cremonese ga sedaj toži na izročitelje umetnine in na odškodnino 100.000 frankov kot delež kiparjev na doslej pobrani vstopnini za ogled kipa.

Petnajst tisoč novih pilotov v Ameriki

Ameriški kongres je sprejel sklep, da se takoj izvežba 15 tisoč novih civilnih pilotov.

Gafencu v Londonu

Rumunski zunanji minister Gafencu v razgovoru z angleškim zunanjim ministrom lordom Halifaxom

Ojačenja za Gibraltar

Vkrcavanje angleškega vojsstva v Southamptonu na ladjo »Dorsetshire«, ki je odpeljala nove čete v trdnjavo Gibraltar

Žuželke — sovražnice človeštva

Ogromno število žrtev v Indiji

So dežele v tropskem pasu, kjer ni večje nevarnosti, nego jo predstavljajo tamkajšnje žuželke, povzročiteljice in prenašalke težkih in gnusnih bolezni ter epidemij. Vsako leto zahtevajo te žuželke ogromno smrtnih žrtev. Samo v Indiji umre po znanstvenih dognanjih vsako leto 100.000 raznih žuželskih vrst, znanost pa leni, ki jih povzročajo žuželke. To bomo boljše umeli, če zvedo, da je v Indiji nad 100.000 raznih žuželskih vrst znanost pa je proučila šele kakšnih 40.000 vrst. Med najbolj znanimi prenašalkami in povzročiteljicami bolezni je muha čuče,

ki povzroča spalnno bolezen, in anofelidi, razširjevalke malarije. Med približno 360 milijoni prebivalcev Indije, jih je okrog 100 milijonov bolnih za malarijo. Rumeno mrzlico prenašajo isto tako žuželke. Te so pa še iz drugih razlogov sovražnice človeškega rodu. Treba je pomisliti samo na škodo, ki jo delajo kobilicni roji, ali na razne druge rastlinske škodljivce, ki se pojavljajo v vročih krajih v naravnost neverjetnih množinah. Škoda, ki jo pridelavajo žuželke ljudem, živini in rastlinam, je hujša nego škoda naravnih katastrof in vojne.

Nočni lokal kot zgodovinski spomenik »Moulin de la Golette« na Montmartru

Eno najstarejših in najbolj znanih zabavišč na Montmartru je postalo z odredbo ministrstva za lepe umetnosti zgodovinski spomenik. Gre za »Moulin de la Golette«, kjer so se zbirali posebno umetniki.

Vsem tujcem je ta nočni lokal dobro znan. To je edini izmed 25 montmartreških mlinov na veter, pri katerem so se ohranile mlinška zgradba, vetrnice in vse priprave. Seveda mlin že davno ne obratuje več, vsaj ne kot mlin za žito, med tem ko je v njegovih prostorih, kjer vneto pijejo in jedo, plešejo in pojejo, obrat nad vse živ.

V 18. stoletju so montmartreški mlini na veter zalagali ves Pariz z moko. Počasi so se spreminjali večinoma v zabavišča, med katerimi je najbolj znano Rodei mlin, Moulin Rouge. Moulin de la Ga-

lette se je, kakor rečeno, edini ohranil v prvotni obliki, zato ostane kot znak Montmartra s svojimi velikanskimi perutnicami nedotakljiv. V ostalem je njegov sedanj lastnik, monsieur Auguste, vnuk zadnjega mlinarja, ki je na Montmartru opravljal svojo obrt.

Stroški

za Weidmannov proces

Razprava proti množestvenemu morilcu Weidmannu in njegovim pajdašem je požrla, kakor poročajo pariški listi, lepo vsoto 600.000 frankov. To vsoto bodo morali za ta izdelek peklac, kakor imenuje Weidmann, plačati seveda francoski davkoplačevalci.

Odklonila je ponudbo za film

Pregnana albanska kraljica Geraldine je odklonila ameriško ponudbo za sodelovanje v filmu, ki naj bi prikazal beg kraljeve rodbine iz Albanije. Geraldini so Američani ponujali 40 milijonov frankov nagrade

Rastline, ki jedo klobase

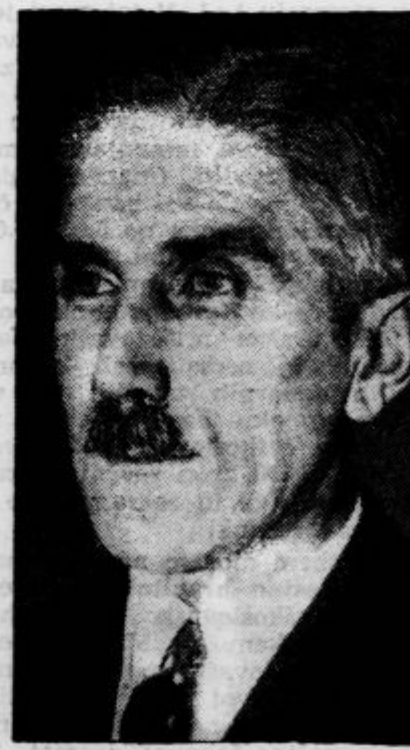
Neki botanik iz Seattlea je človeštvu sporočil, da je našel sedaj pravi pripomoček za uničevanje kobilic. Odkril je rastlino, ki prebavlja s pravim užitek živali in vsako vrsto mesa.

Rastlin, ki »jedo« meso, je sicer zelo dosti, toda nova mesojedka je majhna, se da povsod gojiti in je tako požrešna, da požira poleti neprestano kobilice, pozimi, ko je nje tek še posebno velik, pa ji je botanik serviral klobasice, ki ji še zlasti ugajajo. Ameriški raziskovalec pravi, da bi okrog polj lahko nasadili grede s takšnimi klobasojednimi rastlinami, kobilice bi potem ne mogle do polj. Rastlino je mogoče gojiti tudi v lončku in botanik jo imenuje »kobra s korenino«. Živali privablja s širokim, odprtim kolihom, ki vsebuje med.

Milo in politika

Neka nemška tvornica za milo na Poljskem je v svoji propagandi postala tako predizna, da je izjavila, da je Poljska država, ki nima pogojev za samostojno življenje. Zaradi tega so začeli na Poljskem odjemalci tvornice bojkotirati. Varšavski mestni svet je sklenil, da se morajo reklamne deske tega podjetja na njegovem ozemlju takoj odstraniti.

Poslan je v Ankaru

Franz von Papen, bivši nemški poslanik na Dunaju, je bil prošle dni imenovan za poslanika nemške vlade v Ankaru

A NEKDOTA

Gounod je poslušal prvo uprizoritev svoje opere »Jožef«. Tenor je pravkar pel arijo na besedilo: »Vrgli so me v temo in vlažno klet...«

Še preden je pevec odpel arijo do konca, se je skladatelj nagnil k svojemu sosedu in mu zašepetal v uho:

»Zdi se mi, da so pevčeve besede zelo resnične, kajti njegov glas je zelo hripav.«

VSAK DAN ENA

»Vidiš, saj sem te včeraj svaril, da ni kar ne-jej kruha v postelji!« (»Everybody's weekly«)

Kulturni pregled

Jugoslavija v Knauerjevem leksikonu

»Knauerjeva Lexikon« je znan tudi pri nas, saj je to eden najcenejših leksikonov na svetu. Prav zaradi tega je močno razširjen med Nemci. Iz njega črpajo premožni ljudje pojme o življenju in svetu, pa tudi najnovejša podatke o raznih narodih in kulturah. Zaradi te razširjenosti polagamo posebno pozornost na ta nemški ljudski leksikon, ki gre skozi stotisoče rok.

Včasih se poudarja tudi na nemški strani potreba zblizanja s sosednimi narodi. Ni pa zblizanja brez vzajemnega poznanja in razumevanja. Umljivo je, da je medsebojno poznanje samo tedaj kaj vredno, če sloni na objektivnosti. Podatki, ki niso objektivni, niso ne pravilni in ne pravični in znanje, ki ni pravilno, sploh ni znanje.

Zato smo si s posebnim zanimanjem ogledali najnovejšo, popolnoma predelano izdajo Knauerjevega leksikona, ki ima letnico 1939 in na ovitku reklamni napis »Grossdeutschland und die Welt von heute« (Velika Nemčija in današnji svet). Predvsem nas je zanimalo, kaj vsebuje ta leksikon o slovenskih narodih, zlasti se o slovenskem jugu.

Slovane označuje nemški zgodovinar kot indogermansko ljudstvo, ki pripada večidel vzhodnoevropski rasi in ki se je v staronemški imenovala Wenden ali Winden in je znano od 6. stoletja, časa, ko so se jeli Slovani širiti na jug vzhoda do Balkana in na zapadu zasedati pokrajine, ki so jih Germani razen malih ostankov zapustili med preseljevanjem narodov. Večji del tega ozemlja so Nemci ob svojem prodiranju na vzhod v srednjem veku zopet zasedli. V novejšem času so se Slovani razširili po velikem delu Sibirije. Na to navaja pisec posamezne slovenske narode, pri čemer razločuje na pr. Maloruse in Ukrajince. Sicer nahajamo o skupnih slovenskih zadevah le nekaj skromnih omemb; tako je na pr. imenovan slovenski kongres v Pragi l. 1848, ki da je imel za smoter »slovensko hegemonijo v Avstro-Ogrski«. V tem duhu in približno s takim znanjem so obravnavani tudi posamezni slovenski narodi. O Čehih in čeških geslih je pravkar priobčila praska »Přítomnost« značilno kritiko, v kateri ugotavlja, da je »temelj nerazumevanja v nekaterih problemih med Nemci in Čehi različno gledanje na pojem objektivnosti in neobjektivnosti. Nemci so umeli preusmeriti smer svojega mišljenja in predestilirati celotni pojem objektivnosti, da bi si zgradili novo načelo svoje drugačne filozofije. Nedvomno se kaže to njihovo svojisko gledanje na problem objektivnosti tudi v obravnavanju zgodovine. Tako na pr. navaja Knauerjev leksikon, da je češki kralj Karel IV. ustanovil v Pragi nemško univerzo, medtem ko češki viri vedno navajajo, da je bila ta univerza izpočetka latinska, kar je jasno, če vemo, kakšno vlogo je imela v znanosti. 14. stoletja latinščina in kasneje nemščina. Glede literature in umetnosti so slovenski narodi zastopani v Knauerju dokaj skromno in površno, vendar se Rusi, Poljaki in do reke mere celo Čehi ne morejo izogniti, če bi se sporazumeli in združili. V dokaz tega navaja podatke o naraščanju evropskega prebivalstva. Od l. 1810. je po priznanju časnega »Volk und Rasse« število Slovanov, ki so bili takrat približno enako močni kakor Germani in Romani, naraslo v toliko meri, da tvorijo danes skoraj polovico evropskega prebivalstva. Če se bodo razvijali v dotedanem obsegu, bo Slovanov l. 1980 toliko, kolikor Germanov in Romanov skupaj. Švedski učenjak dr. Hagström računa, da bo Evropa do l. 2000 narasla za 250 milijonov ljudi, med njimi Rusija na več kot 370 milijonov, medtem ko bo romanska Evropa dosegla komaj 150 in srednjeevropski Germani okrog 100 milijonov. Te številke vplivajo že sedaj na politična trenja evropskih narodov in marsikakšen načrt nam postane zaradi tega razumljivejši.

Pirnikov mladinski zbor

Mladinski zbor P. J. S. z Rakaka je priredil pod vodstvom strokovnega učitelja in organizatorja Maksa Pirnika koncert sodobne slovenske mladinske pesmi v veliki Filharmonični dvorani v Ljubljani. Spored je obsegal skladbe Adamiča, Bravničarja, Cvetka, Dolinarja, Osterca, Pirnika, Savina, šivica in Tomca v a cappella-zborih in pesmih s spremljavo klavirja. Spored sam je podal nekakšen prerez slovenske mladinske glasbene stvaritve, ki je oživela zlasti po iniciativi »Trboveljskega slavca«. Rakeški zbor šteje okrog 90 mladih grl, ki jih z ljubeznivo vne- mo vodi absolvent ljubljanske konservatorije, Makso Pirnik, zavzet pionir mladinske glasbe in mladočestno kompozitorne smeri, kakor jo predstavlja pri nas Osterčeva kompozicijska šola. Zbor je glasovno uravnotežen ter dosega lepe zvočkovne učinke. Disciplin, intonacija in vrnost podajanja so glavne njegove vrline, ki ga stavljajo v vrsto najodličnejših podobnih združenj pri nas. Posebno se ob treh pesmih s spremljavo klavirja, torej v Premrlovi »Uspavanki«, Pirnikovi »Marija je po polju šla« in šivčevi »Tri otrokove želje«, so bili doseženi zamejlji, pri barvni učinki, h katerim je po svoji strani mnogo pripomogla smiselna spremljava, kakor jo je oskrbel prof. Pavel Šivic.

Dirigent je v delo in izvedbo položil zelo mnogo truda, skrbi, veselja in naklonjenosti in je videti, da mu je šlo delo z veseljem in vnueno izpod rok. Mlada četa žgoletih grl gleda z zaupanjem vanj. Ne da bi bil v vsem izravnani napor pri dirigiranju z učinkom (in pri katerem dirigentu mladostnih, pa tudi odraslih zborov naj nas je tako zaželeno soglasje med gibi in ustrežajočim uspehom že kdaj veselo presenetilo?), je vendar bila že zgolj zunanjo opazna zračnost zbora z vodjem, kar prica o poglobljenem delu. Tudi v interpretaciji je prišla pozornost do veljave in dinamiki in neposrednosti izraza, v kolikor je sploh obsežna lestvica raznoličnih odtenkov v takšnem okviru. Vseokoli pomenja delo v mladinskem zboru, zlasti v obsejnih pokrajinah, kulturni in nacionalni napor, ki zasluži pozornost in odobranje, posebno ako upravičujejo vidni uspehi.

Dvornica je bila dokaj dobro zasedena, publika navdušena nad strumno točnostjo in podajanjem samim, pa tudi zaradi prikupnega zunanje videza okusno uniformirane čete. Za mlade obsejne pevce je bil nastop vprav gotovo velik, pomemben in spomina vreden dogodek; da je bil to tudi za našo koncertno publiko, prica dobri odziv in vsesplošno odobravanje, ki naj bo podjetnemu in vnetemu voditelju zbora in mladim pevčkom samim pobuda k nadaljnjemu delu in vztrajanju v njem.

L. M. Š.

Zapiski

MALORUSI IN UKRAJINA

Zagrebska revija »Nova Evropa« je pravkar izdala dolgo napovedovani poseben zvezek o Ukrajini. 96 strani obsegaajo zvezek je izšel tudi kot samostojna publikacija. Uvodnik »Ej Slovene! je iz peresa urednika dr. Milana Čurčina, ki ugotavlja stvarni položaj slovanstva v Evropi in pravi, da bi se Slovani lahko ubranili

rejo toliko pritoževati kakor južni Slovani. Zgoščenim podatkom o Ukrajini ne moremo v glavnem ugovarjati. Omenjena sta nenapadna pakta z Bolgarijo in Italijo, odnos do Nemčije pa označuje samo opazka: »1938 prijateljski obisk ministr. predsednika Stojadinovića v Nemčiji«. Sbi so lakonično označeni kot »jugoslovansko ljudstvo v Jugoslaviji, ki se s Hrvači, Hercegovci in Črnogorci označuje Srbobhrvači.« O Hrvatih ne najdemo posebnega gesla, zato pa sta tu gesla »Kroatien und Slavonien« z zemljepisnimi podatki in »Kroatische Literatur und Sprache« s podatki: »(Jugo) slov. literatura, od 15.—18. stoletja pod italijanskim, od l. 1919 pod srbskim vplivom (srbskohrv.)«. Slovenci so označeni takole: »Slovenci (tudi Winden), jugoslov. plem. s Srbobhrvači sorodnim jezikom in kulturo, okrog 1,6 mil., skoraj izključno r. kat., od 6. stoletja na spodnji Donavi in na Balkanu.« Ti podatki celo v oči našega dijakla dovolj osvetlujejo »temeljnost« delavcev Knauerjevega leksikona. Pod »Lalbach (slov. Ljubljana)« čitamo, da ima mesto 60.000 prebivalcev, med njimi 1700 (!) Nemcev, da je kulturno središče Slovencev z univerzo, katedralo, muzejem in z — bombažno in tobačno industrio. Favalde — mu duhu ustreza opazka, da so mesto ustanovili Nemci (alte deutsche Stadtgründung).

Medtem ko navedeni podatki kažejo ponekod neznanje in pomanjkanje čuta za objektivnost (kar je lahko tudi posledica neznanja), je obravnavanje jugoslovanske kulture vprav škandalozno. V pregledu literature, kjer so drugi narodi (n. pr. švedski, norveški) zastopani vsaj za silo sprejemljivo, smo južni Slovani vrženi v koš z naslovom »Balkan«. Vse, kar ve Knauerjev ljudski leksikon povedati o literaturah balkanskih narodov, je tole: »Balkan: 19. stoletje. Bolgarija: Slavejkov, ožvitev srbskega in hrvatskega jezika, Vuk Stefanović Karadžić (odnosi do bratov Grimmov); Rumunija: 20. stol. A. Maniu. To se pravi: da razen Slavejkova in Vuka Karadžića nismo imeli v 19. stoletju prav nikogar, ki bi kaj dal človeštvu in bil vreden omembe, v 20. stoletju pa sploh nimamo nikogar, če izvajemo Rumuna Maniu, dostojnega, da zastopa vse balkanske literature. Tudi sicer iščemo zamen v tem leksikonu najvidnejša imena slovenske, hrvatske in srbske literature in umetnosti; tudi svetovno znano ime kiparja Meštrovića, ki ga na zapadu omenjajo med predstavitelji sodobnega kiparstva, ni omenjeno.

Težko je tako pomankljivost opravičiti samo z neznanjem; bolj verjetno je, da uredniki Knauerjevega leksikona vidijo na Balkanu samo pastirje. Vseokoli je tako zastopanje južnoslovanskih kultur v trpkem nasprotju s tradicijo kulturnega sodelovanja z Nemci, ki se lahko sklicuje na Goetheja, brata Grimma, Rankeja i. dr. Na osnovi krivičnega prezira in ignoriranja pač ni mogoče graditi duhovnih vezi od naroda do naroda!

li vseh nevarnosti, če bi se sporazumeli in združili. V dokaz tega navaja podatke o naraščanju evropskega prebivalstva. Od l. 1810. je po priznanju časnega »Volk und Rasse« število Slovanov, ki so bili takrat približno enako močni kakor Germani in Romani, naraslo v toliko meri, da tvorijo danes skoraj polovico evropskega prebivalstva. Če se bodo razvijali v dotedanem obsegu, bo Slovanov l. 1980 toliko, kolikor Germanov in Romanov skupaj. Švedski učenjak dr. Hagström računa, da bo Evropa do l. 2000 narasla za 250 milijonov ljudi, med njimi Rusija na več kot 370 milijonov, medtem ko bo romanska Evropa dosegla komaj 150 in srednjeevropski Germani okrog 100 milijonov. Te številke vplivajo že sedaj na politična trenja evropskih narodov in marsikakšen načrt nam postane zaradi tega razumljivejši.

Posebni zvezek »Nove Evrope« nas na široko seznanja z vsemi bistveno važnimi vprašanji Malorusov in Ukrajince. Ni treba niti poudarjati, kako važna in aktualna so dandanes vsa ta vprašanja. Zemljepisni in narodopisni položaj Ukrajincev prikazuje dr. V. Rozov, ki razlaga v daljšem članku tudi zgodovino maloruskega naroda in celoten razvoj tako zvanega ukrajinskega vprašanja. Zanimive so nadalje izjave o tem vprašanju, ki sta jih dala za »Nove Evrope« vsak s svojega posebnega stališča ukrajinska politika Vasilij in Aleksander Šulgin. Dimitrije Ivanovič Dorosenko je prispeval iz osebnih spominov »Kako se rešalo manjinsko pitanje na Ukrajini« (1917 do 1919). Andrusjak se bavi z ukrajinskimi gibanjem v Galiciji. I. Mazepa in dr. V. Rozov razpravljajo o odnosu Ukrajincev in boljševikov. J. D. piše o Ukrajincih na Poljskem, dr. Aleksije Jelčić o Podkarpatski Rusiji in docent Vsevolod Sahanjov o njeni cerkveni umetnosti. Številko zaključujeta članek dr. V. Rozova o maloruski književnosti in P. Mitropopana prispevek »Dnevnik T. G. Ševčenka«. Zvezek je opremljen z etnografsko karto Ukrajine na posebni prilogi in z nekaterimi ilustracijami v besedilu.

Kdor koli se bo hotel poučiti o ukrajinskem narodu in tako dobiti trdnjše podlagi za presojanje vprašanja, ki utegne že v bližnji dobi postati eno izmed perečih vprašanj evropske usode, bo s pridom segel po tem zvezku »Nove Evrope«.

Angleška knjiga o Jugoslaviji. Izšel je spis Lovetta Fieldinga »A Wayfarer in Jugoslavia«. Pisec opisuje zlasti Bosno in Dalmacijo, zaustavlja pa se tudi v Sloveniji. Pri Slovencih ga kot športnika zlasti preseneča odkritje, da so prvi narod v Evropi, ki so — kakor kažejo srednjeveške freske — nezavisno od Skandinavcev odkrili smuke.

Otvoritev razstave Paola Veronesea v Benetkah. Dne 25. t. m. je bila v prisotnosti italijanskega kralja in cesarja otvorjena razstava v Ca' Giustiniana »Benetkah razstava del Paola Veronesea«. Otvoritev se je izvršila zelo slovesno. S to razstavo je mesto Benetke, vsekdar pomosno na svojo slavno umetniško preteklost, predstavilo svetu zbrana dela tretjega velikanja iz ozvezdja svojih umetnikov: Tizianov in Tintoretovih razstav, ki sta zbudili pozornost po vsem svetu, se polnovredno pridružuje razstava Paola Calla-

rija, imenovanega Veronese. Ta rojak iz mesta Romena in Julija, lepe Verone, se je rodil l. 1528 in je umrl leta 1588 v Benetkah, kjer se je stalno naselil. Tu si je pridobil sloves enega največjih benetških umetnikov, saj ni umel noben drug v toliko meri izraziti duha zadnjega razdobja beneske renesanse, kakor prav ta Veronežan. V njegovih slikah je še enkrat zazvelo vse razkošje umetnostnega stila, ki so v njem ustvarjali Michelangelo, Lionardo in Tizian. Veronesove slike, pa naj gre za cerkvene ali za posvete motive, izražajo v monumentalnih oblikah življenjsko opojnost in radost ter so v duhovnem nasprotju z otožnim zanikavcem zemeljskih slasti, slikarjem onostranskih prividov in zemeljskega trpljenja Tinto-

rettom. Začetek »florentinskega glasbenega maja«. Včeraj je bil slovesno odprt »Maglio musicale fiorentino«, festival glasbenih prireditev v Firencah, ki si je že prej šnja leta pridobil s svojimi skrbno izbranimi prireditvami evropske sloves. Za otvoritev so uprizorili Verdievega »Trubadurja« z znamenitim tenoristom Lauri-Volpijem v naslovni vlogi. Drevo bo pod vodstvom maestra »Gaja koncert Brahmovih skladb, jutri pa bo premiera opere Vita

Frazzija, »Re Leare«, zložene po libretu znanega pisatelja Giovanna Papinija. V bližnjih dneh bodo v gledališču »Della Pergola« uprizorili s sodelovanjem italijanskih in francoskih umetnikov Mautica Ravela »Enfant et les sortilèges«. Ob priliki otvoritve fiorentinskega glasbenega maja je bil v fiorentinskem panteonu — cerkvi sv. Krizta (basilica di S. Croce) odkrit spomenik slovečemu italijanskemu pesniku Ugu Foscolu.

Poljska poletna poezija. V Varšavi je izšla v redakciji Ludvika Frydeja in Antona Andrzejewskega antologija sodobne poljske poezije, ki prinaša na 400 straneh izbor kakih 200 pesmi devetih avtorjev iz let 1918 — 1938. Ta cvetobor je opremljen z uvodom, ki seznanja čitatelja z razvojem poljske poezije v zadnjih dvajsetih letih in z življenjski tu zastopanih pesnikov. Zanimivo je, da so pesmi razdeljene v tematične cikle, ki so naslednji: 1. Program. 2. Vskanjanje življenja. 3. Preteklost. 4. Širni svet in Poljska. 5. Humor. 6. Delo in vojna. 7. Poezija prirode. 8. Notranje življenje. 9. Čista umetnost. 10. Verska poezija. 11. Sodobna zgodovina. To antologijo hvalijo kot prvo res objektivno podobo sodobnega poljskega pesništva.

pozneje z uspehom udeležujejo pri klubskih. Letos so kot prvi priredili svoj lahko-atletski miting dijaki na tukajšnji realni gimnaziji, ki je bil pod vodstvom prof. Čestnika v ponedeljek na stadionu SK Zelezničarja. Rezultati tega tekmovalstva so bili naslednji:

100 m: 1. Gracijanski (6a) 11,9. 2. Mlaker (7c) 12. 3. Leban (7b) 12,4. — 200 m: 1. Mlaker (7c) 26. 2. Leban (7b) 26,2. 3. Bačnik (6a) 26. — 1000 m: 1. Koren (7b) 3,08. 2. Kokalj 3,12. 3. Pok (b) 3,20. — Kopeje: 1. Krajncič (7b) 42,80 m. 2. Leban 38,85. 3. Ertl (6a) 34,15. — Kroglja: 1. Krajncič 13,53. 2. Dolinšek (8c) 12,80. 3. Gregorčič (7b) 12,64. — Disk: 1. Krajncič 34,60. 2. Mlaker 33,64. 3. Gregorčič 32,74. — Skok v višino: 1. Bačnik 1,55 m. 2. Ertl 1,55. 3. Gregorčič 1,55 m. — Skok v daljino: 1. Bačnik 6,14. 2. Jagodič (7c) 5,66. 3. Gracijanski 5,50 m. — Troskok: 1. Bačnik 11,70. 2. Vitek (6b) 11,41. 3. Gracijanski 11,16.

Kot najboljši posamezniki so se plasirali: 1. Bačnik (6a) 20 točk. 2. Krajncič (7b) 17 točk. 3. Gracijanski (6a) 15 točk. 4. Leban (7b) 14 točk. V prvenstvu razredov je zmagovalo moštvo 6a razreda z 49 točkami pred 7b s 43 točkami.

SK Slavija. Drevo ob 20. sestanek članstva na običajnem mestu.

Kolesarska podzveža Ljubljana poziva vse klube, naj verificirajo svoje funkcije in dirke, kakor tudi sodnike, da obnovejo sodniške izkaznice. Ker KSJ ne prizna dirk, ki so se do zdaj vršile z neverificiranimi dirkači in funkcionarji, bo treba v bodoče izogniti se tem neprilikam tem bolj, ker se je sezona že pričela. Čim prej naj pošljejo klubi izkaz št. 2, kakor tudi naj upoštevajo predpise okrožnic št. 3, 5, 10 in 11. Klubi, ki ne bodo upoštevali gornjih predpisov, bodo pozvani na odgovornost in kaznovani. Vozarji in funkcionarji, ki ne bodo verificirani, ne bodo mogli sodelovati pri dirkah.

SK Svoboda. Zaradi nedeljskega gostovanja I. moštva danes obvezen članski sestanek. Juniorji morajo biti v nedeljo ob 9.30 v naši garderobi zaradi prve tekme z Jadranom. Ob 20. seja odbora. Redni treningi bodo odslej ob sredah in petkih s pričetkom ob 16.30.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Pozivam vse igralce I. in II. skupine, da se zanesljivo in polnoštevilno udeležijo običajnega sestanka pri »Križu« (Belči) drevo ob pol 20. Udeležba za vse strogo obvezna zaradi nedeljskih tekem, Načelnik.

SK Jadran. Drevo ob 20.30 strogo obvezen sestanek vsega članstva pri »Soklicu«. Zaradi važnosti dolžnost vseh! Načelnik.

Teniška sezona v polnem razmahu. SK Ilirija obvešča, da so teniška igrišča pod Cerkovnim gradom povsem na novo preurejena in so vsem ljubiteljem belega sporta na razpolago. Število do sedaj prijavljenih igralcev prica, da je teniška sezija že v polnem razmahu. Posebno opozarjamo člane SKI, da imajo pri vpisu znaten popust! V mesecu maju se bodo pričeli izvajati družabni in propagandni turnirji, nadalje tečaj za mladino v popoldanskih urah pod vodstvom izkušenih igralcev. Vse pripradnike in ljubitelje teniškega sporta vabimo, da nas obiščejo na igriščih in se uvrstijo med teniške igralce.

Iz Novega mesta

n— Kino »Dom« v Sokolskem domu bo predvajal v petek in soboto, obkarak ob 20.15 ter v nedeljo ob 15. 18. in 20.15 zvočni velfilm »Rdeče orhideje«. Predigra: Paramountov zvočni tehnik. Prihodnji film: »Zakaj sem postala špijonka«. (—)

Z Jesenic

s— V nedeljo 30. t. m. bo ob 10. uri slovenska služba božja v »Delavskem domu« na Savi. Vstop vsakomur prost. Po službi božji bo v dvorani sestanek starokatolikov v svrhu ustanovitve cerkvene organizacije za Jesenice in okolico. Zato je dolžnost vsakega vernika starokatoliške cerkve, da se službe božje gotovo udeleži. V slogi je moč!

Naše gledališče

D R A M A

Petek, 28. ob 15. uri: Kaj je resnica. Dijaska predstava. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol. Sobota, 29.: Utopljena. Premiera. Premierski abonma. Nedelja, 30.: Hlapci. Izven. Znižane cene.

Dijaska predstava bo danes ob 15. pri cenah od 14 din navzdol. Dijasto opozarjamo naj se seznanja z delom Piralandela, enega izmed najbolj uspešnih italijanskih sodobnih dramatikov. »Kaj je resnica?« je delo, ki mu daje vrednost, tehtnost miselne vsebine in učinkovito grajeno dejanje. Zasedba je običajna.

Po daljšem premoru bo nastopil zopet Ivan Cesar v komični vlogi. V Nestroyevih »Utopljenih« bo igral Bučo, Kralj pa Smolo. Ti dve vlogi sta oba igralca napravila popularnim, salve smeha vzbujajo izvrstno drugo dejanje. Ostale tri glavne vloge bodo igrali: Levor, Rakarjeva in Vida Juvanova, kdor si želi zabave in smeha naj ne zamudi predstave. Originalne kuplete bo pel Kralj. Režiser: prof. Šest. Predstava v soboto bo za premierski abonmaja.

O P E R A

Petek, 28.: Akademija Ljubljanskega Sokola. Izven. Sobota, 29.: Stirje grobijani. Izven. Globoko znizane cene od 24 din navzdol. Nedelja, 30.: Falstaff. Izven. Znižane cene.

Jutri v soboto se bo ponovila Wolf-Ferrarijeva komična opera »Stirje grobijani«, ki se odlikuje po zabavnem dejanju in izredni melodioznosti, v znani izvrstni zasedbi. Predstava bo izven abonmaja po globoko znizanih cenah.

Odlično uspešna komična opera »Falstaff« se bo vpriporila prvič kot izven predstava v nedeljo zvečer. Naslovno partijo bo pel Primožič, nadalje sodelujejo v glavnih partijah: Janko, Banovec, Marček, Sanci in Zupan ter: Vidaličeva, Ribičeva, Kogejeva in Poličeva. Delo je našudiral ravatelj Polič, ki ima tudi muzikalno vodstvo. Veljale bodo znizane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 28.: Zaprtlo. Sobota, 29. ob 20.: Aida. Red C. Gostovaneje ge. Mitrovičeve in Majdičeve. Zadržlj. Nedelja, 30. ob 20.: Prodana nevesta. Znižane cene.

S P O R T

Pokalni turnir SK Jadrana

V nedeljo ves dan na igrišču Jadrana med štirimi prvorazrednimi moštv

V nedeljo, dopoldne in popoldne, ko v Ljubljani ne bo ligaskih tekem, da bi prišli ljubitelji nogometa na svoj račun, priredi agilni Jadran pokalni turnir. Predstavili se nam bodo vsi, ki tvorijo »gornjo hišo« ljubljanskega I. razreda. Že imena Hermes, Mars, Reka in Jadran ter krasni pokali, ki pridejo v trajno last, so nam najboljše garancija za hudo in napeto borbo. Videli bomo povsem različne igre. Kolikor bo kdorkoli prednjačil v tehniki, toliko bo drugi to nadomestil s startom, brzino ali s kombinatorno igro, vsem pa bo cilj doseči čim boljše rezultate. Ta turnir ob nekaka revija vseh moči, ki so se že med letom

borile za plasma, vsakdo bo hotel obdržati dosežene postojanke v prvenstvenih tekmah, popraviti svoj renome, ugled ter priboriti si krasna pokala, ki ga je za zmagovalca podarila tv. »Spectrum« d. d., tvornica ogledal in brušenega stekla na Celovški cesti, za zmagovalca tolažilnega tekmovalstva pa prireditelj sam.

Pričetek tekmovalstva bo dop. ob 9.30, nadaljeval pa se bo ob 16., kot prvi par bosta nastopila Hermes in Jadran, kot drugi pa Mars in Reka, popoldne najprej oba premaganca, nato pa oba zmagovalca dopoldanskih tekem. Tekme bodo na igrišču Jadrana.

Maribor ali Kranj?

Dve odločilni tekni za naslov prvaka LNP.

V nedeljo se bo v Kranju odločilo vprašanje enega finalista v podsavznem prvenstvu. Kljub porazu, ki ga je Kranj doživel v Mariboru, ima ta še vse nade, da izenači in celo izboljša razliko golov. Kranjsko igrišče je bilo zmerom za tuje enajstorce vroče. To je izkusilo lani baš moštvo Maribora, kateremu so tedaj Kranjčani nasuli v mrežo kar 5 komadov. Kranj naj samo potrdi lansko zmago 5:2 in mu je mesto finalista zasigurano.

Taka ponovna zmaga ni izključena, zato vlada v Kranju veliko zanimanje in vsi sportni krogi z največjo nestrpnostjo pričakujejo nedeljskega dogodka. S poztvovano igro in nekaj sreče bi utegnili Kranjčani preskrbeti mariborske mu nogometu že drugo presenečenje. Če jim je uspelo izločiti favorita podsavznega prvenstva, zakaj ne bi mogli podobne zagosti še Mariboru. Vse je mogoče! Zato naj v nedeljo »kibice« podpro domače in naj jih dostojno bodre v sportni borbi!

ČSK ali Bratstvo?

Na Jesenicah se bo takrat — ali časovno nekoliko prej — reševalo vprašanje drugega finalista med enajstoricama ČSK in Bratstva. Tudi Jeseničani si od prednosti domačega igrišča obetajo marsikaj, na tišem seveda računajo tudi z možnostjo, da bi izenačili naskok treh golov, s katerimi prihajajo v goste in po odločitvi čakovani. Žoga je okrogla, sreča je opoteča in presenečenja prav v tej panogi niso izključena nikoli.

Tudi sportno občinstvo na Jesenicah komaj čaka to napeto srečanje.

Pred ocenjevalno vožnjo Avtokluba

na progi

Ljubljana—Tržič—Jesenice—Ljubljana. Interesente za to ocenjevalno vožnjo, ki bo po dosedanjih prijavah sodeč ena izmed najbolj uspešnih prireditev, opozarjamo, da poteče z današnjim dnem rok za predložitve prijavi.

Udeleženci naj se javijo v nedeljo ob 7. na startu na Aleksandrovi cesti pred Narodnim domom, kjer bodo prejeli vsa potrebna navodila.

Avtomobilisti se opozarjajo, da smejo biti avtomobili polno zasedeni, vendar sme vsak čas voziti le ista oseba. Prvotna določba, da smeta biti v vsakem avtomobilu navzočni le dve osebi, je s tem preklonjena.

Ker je bil prireditelj zaradi gradbenih del pri rekonstrukciji nekaterih odsekov državne ceste primoran usmeriti progno na stranske ceste, bo vsa vožnja sicer nekoliko težavnejša, zato pa bo tekmovalanje še bolj zanimivo in privlačno.

Cilj bo približno med pol 12. in pol 13. pred Narodnim domom, kjer bodo parkirala vozila udeležencev.

V nekaj vrstah

Kaj je novega v nogometu?

Spiltski Hajduk, ki mora za zadnjo ligasko tekmo še enkrat potovati v Beograd, je zaradi kritja stroškov še enkrat poskusil srečo s predjudjem, vendar je znesek to pot povzela na dvojno mero (10.000 din). Jugoslavija je ponudbo do polovice sprejela, sprito sedanjih razmajnih razmer v našem nogometu pa je vprašanje, ali bo Hajduk s temi tisočaki zadovoljen. Zagrebški nogometni podsavez je pozval vse ligaske klube s svojega in spiltskega območja, naj čimprej pošljejo pismene izjave, da njihovi ligaske klubi v bodoče ne bodo sodelovali v ligaskih tekmah.

Spor med Gradjanskim in sarajevsko Slavijo je bil te dni dokončno likvidiran. Zaradi tega je zdaj spet odprto vprašanje odigranja polfinalne tekme za zimski pokal med obema moštvoma.

Tekma za Davisov pokal pred vrati. Že prihodnji teden se bodo začele prve tekme v evropskem pasu za Davisov pokal. V prvem kolu mora nastopiti od 20 udelež-

nih le 8 držav, in sicer bodo igrali v dnevih od 5. do 7. maja:

v Zagrebu: Jugoslavija - Irška, na Dunaju Nemčija - Švica, v Bukaresti Rumunija - Madžarska in v Varšavi Poljska - Holandska.

Za vse te važne tekme se vse reprezentance temeljito pripravljajo, mi pa bomo nastopili v prvem kolu brez pravega treninga, ker smo morali odpovedati važno srečanje za srednjeevropski pokal z Madžarsko. Ker pa imajmo nasprotnik v teh igrah ni najhujši, bo najbrže vsaj sprva šlo vse dobro. Sicer pa nam je bil žreb letos naklonjen tudi za nadaljnji potek...

Odlični atletski rezultati po svetu

Kljub zgodnji sezoni postavljajo razni dosedaj znani kakor tudi neznani lahkoatleti, že odlične rezultate. Avstralijski v Kaliforniji sicer ne spadata v vrsto dežel, za katere velja sedaj zgodnja sezona, zato nas tudi ne presenečajo rezultati Avstralecev Millerja, ki je skočil v troskoku 15,71 m in Boota, ki je tekel 880 y (804,66 m) v času 1:53,0 ali Američanov Morrisa na 220 y (201,32 m) v času

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Franco Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

A jaz v tem oziru nisem poklican, da bi sodil, ker Judov ne poznam, nikoli z nobenim še nisem govoril. In o prostozidarstvu prav za prav tudi nič ne vem. Madžare pa... te poznam! Nekaj čudovitega mora biti, če lahko neposredno brusijo tej madžarski sodrgi debele resnice v oči. Lueger si to lahko privoščil. Jaz ne. Kaj ima cesar od tega, da se poteza za Madžare? Danes je Lueger na Dunaju veliko bolj priljubljen kakor cesar. To ima od tega.

Obraz Franca Ferdinanda se je zmračil. Luegerjeva priljubljenost se mu je mahoma zazdela nevarna. Misli si je: »Ta hujšak ne zbuja samo razdraženosti zoper cesarja, ampak zoper vso nabsburško hišo in po tem takem tudi zoper mene. Kot vodja velike protimadžarske stranke bo uveljavil marsikatero misel, ki je prav za prav moja. Jaz moram kot prestolonaslednik molčati, on bo pa smetan kot posnel. — A morebiti mi ne bo vsega tega nič več mar. Morebiti bom čez leto dni že razjeden od črvov. Morda imam komaj še toliko časa, da se poslovim od Zofije.«

Zdaj skoraj res ni več vedel, kakšna je na pogled. Imel je nekaj njenih slik, a nobena se mu ni zdela podobna. Na nobeni ni mogel najti tistega, kar ga je bilo očaralo. Zadnje mesece je nekateri dan mislil, da je nič več tako burno ne ljubi in ne želi kakor v prvih tednih svojega znanja z njo.

Toda ves čas je vedel, da mu brez nje ne bi bilo več živeti.

Dva dni po prihodu v Konopište jo je spet videl. Pričakovala ga je na travniški stezi, zrak je bil vlažen, vso noč je bilo deževalo. Stekla sta drug drugemu naproti in planila drug drugemu v objem. Ona mu je božala lica in lase. Steza se je vila proti bližnjemu gozdu. Rahel dežek je začeljen padati. S travnikov se je dvigal komolc vonj.

Stopala sta proti gozdu. »Prehladil se boš«, je rekla. »Ni pa rekla, da naj se vrneta. V gozdu sta obstala. Zofija mu je ovila roke okrog vratu. »Toliko mesecev«, je dejala. On ni mogel spraviti besede iz sebe. Pozabil je bil, kako srečen je znal biti nekdanj. Z vso močjo jo je stiskal k sebi.

»Zdaj so se ovire med nama še povečale«, je rekla.

Zmajal je z glavo. Vse je hotel pozabiti. Najprej je hotel pozabiti to, da je bolan. A neizgovornost vprašanje je viselo med njima.

»Nikar ne vpraševati«, je mislil. »Ne vpraševati«, je mislila ona. Ko se je pa približalo slovo, je vendarle vprašala:

»Kaj pravi zdravnik?«

Takoj se je razjeklil:

»Dr. Eisenmenger? Kako me je mučil! Ozdravel pa vkljub temu nisem. Zdaj pravi: čez leto dni! Čez leto dni, pravi, mi je porok, da ozdravim. A jaz se mu ne dam več trpinčiti!«

»Oh, Franci! Se se moraš dati trpinčiti. Samo to leto še — če je porok, da boš potem zdrav! Meni na ljubo stori to, vem, da boš storil.«

»Jeseni me hoče spet vleči v Meran.«

»Le naj te vleče. Vsak dar ki ga preživiš daleč od mene, blagoslovim, uko vem, da si vsak dan bolj zdrav. In potem — ko to leto mine —«

»Kaj bo potem?«

»Potem naju nič več ne loči.«

»In če umrem?«

»Tedad umrem s teboj. Toda ozdravel boš. Tako ži... si predstavljam, kako srečna bova potem! Vem, da bova čez leto dni srečna, kakor še nista bila dva človeka na svetu.«

Držal se za pod pazduho, sta šla nazaj. »Zdaj pa nič več o boleznih«, je zaprosil. Prikimala je in se resno nasmehnila. »Koliko časa sem se veselil tega izprehoda«, je mislil sam pri sebi. »Ta pot v dežju po smrekovem gozdu in po travnikih in zavest, da je Zof zraven mene, je vrhuna, da se dam trpinčiti. Eisenmengerju. Leto dni mu še dam časa. Leto dni časa si še dam.«

»In ko to leto mine —« je vprašal, »ali boš potem vendar že vsa moja?«

»Da. Samo ozdraveti moram.«

»Samo če ozdravim?«

»Samo če ozdraviš.«

Jezno se je otreseel njenega komolca.

Pobožala ga je po roki: »Ne bodi hud, Franci. Ta pogoj mora biti. Drugače ne bi poslušal zdravnika in se mu ne bi dal ozdraviti.«

Ozdravljenje

Franc Ferdinand je ležal na vzhodni terasi konopiškega gradu v počivalniku, bral pisma ljubljene Zofije in ji pisal. Svet se je bil pogreznil. Samolajna se je časih oglašila v sosesčini. Franc Ferdinand je imel lajne rad, vsi berači iz okolice so to vedeli. A k njemu prihajali niso vsi, kajti vsi so vedeli, da je skop.

Kadar ni pisal pisem ali bral, se je ukvarjal z ureditvijo sob. Italijanska vlada se je vedno ni mogla odločiti, da bi mu izročila vse umetnine rodu Este, ki jih je bil dvanajstleten deček podedoval. Za vsako sliko, za vsak predmet umetnostnih zbirk se je moral boriti. Italijani niso dali dovoljenja za izvoz. Diplomatska pogajanja so napredovala zelo počasi. Franc Ferdinand je sovražil Italijane sko-

raj enako strastno kakor svoje madžarske zoprnike. Italija ni skrivala svojih zahtev po Južnih Tirolah in Primorju, in Italijani v Avstriji so nestrpno čakali osvobojenja izpod avstrijskega jarma, ki jim ga je obetala »Lega Nazionale« leto za letom. Kjer koli je bilo v monarhiji kaj Italijanov, v Trstu in Primorju sta iredentistični društvi »Trento e Trieste« in »Dante Alighieri« očitno delali veleizdajniško propagando. Franc Ferdinand je bil na izletu po Primorski na svoja ušesa slišal klice »Evviva Italia!« in »Abasso l'Austria!« Od besnosti se je stresel, kadar je čul, da mu pravijo »Este«. »Nisem Este«, je kričal, »nisem Lah!«

Brezdelje je podžigalo njegove sanje o masčevanju in slavi. Italija je bila smrtna sovražnica. Zveza Avstroogrške z Italijo se mu je zdela jalova burka. Sanjaril je o razbitju kraljevine Italije, o obnovitvi kraljevine obeh Sicilij, ki je bila nekdanj last njegovega deda. Sanjaril je o zopetni osvojitvi Lombardije in Benečije. Osem milijonov Italijanov je hotel vzidati v svojo bodočo državo. Sanjal je mnoge, težke sanje.

Večino slik iz Italije je dal spraviti na Dunaj. Na svojem gradu v Konopištu je hotel imeti okrog sebe samo reči, ki jih je ljubil. Tega, kar je prihajalo iz Italije, ni mogel ljubiti; niti dragocenih estovskih slik ni imel rad. Ljubil je oboro za divjačino, ki jo je bil dal napraviti. V oboro so se pasli krotki jeleni, srne in damjaki. Mimo širnih tropskih nasadov je vodila pot v rožni vrt. Franc Ferdinand je bil ponosen na svoje krasne vrtnice, skoraj enako ponosen kakor na lovške trofeje. Ves grad je bil poln lovskih trofej. Po vseh hodnikih, po vseh sobah so visela rogovja živali, ki jih je bil ustrelil: rogovile njegovega prvega srnjaka so začemale vrsto, rogovile tisočega srnjaka so bile ovence na cvetjem. Tla in stene so pokrivala kože medvedov, afriških in azijskih levov, panterja in leoparda, ki jih je bil uplenil.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Pošteno delo

našajte z delci, vajeno vsaj gospodinjstkih del in vrta, išče v dobro službo maločlanska družina. Poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Nepokvarjena«, 10718-1

Frizerko

dobro moč, sprejem v stalno službo, Plača 500—600 in oskrba, Erzeničnik Pavle, Skofja Loka, 10719-1

Mizarskega

pomočnika dobrega, sprejem takoj, Androvič, Komenskega ul. 8700-1

Perfektno

korespondentko za slovenski, nemški, po možnosti hrvatski jezik, iščejo za tovarno v Kranju. Predstaviti se v soboto od 8. ure dalje v pisarni Zelnice Fr. Stupica, Ljubljana, Gospodarska 1, 8698-1

Frizerko

prevodno moč, išče za samostojno delo. Nastop takoj, Stjepan Habjanec, Čakovc, 8699-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 12 din

Trgovski pomočnik

star 30 let, verizan v veletrgovni špecijalizacijo in kolonialne stroke, zmožen samostojnega vodstva podružnice, želi službo, Ceni, poudarje na ogl. odd. Jutra pod »Dobra moč 888«, 8680-2

Vajenci (ke)

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Frizersko vajenko

sprejme salon Albin Vreček Ljubljana VII, Celovška 30, 10733-44

Frizersko vajenko

sprejme pomočnico za pomaganje ob sobah, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 8699-44

INSERIRAJ V »JUTRO«

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

25

Toda »Pegaz« očividno ni mislil pri-

statiti. »Zdaj ali nikoli«, si je dejal gos-

pod Jodelberger. Z obupno odločnostjo

se je ujel za drog čestne svetilke.

Hkratu je pa zgrabil za drog tudi eden

izmed kavljjev, in drog se je zamajal...

25

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Stanko Virant. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

Pohištvo

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Samsko sobo

skoraj novo, prodam, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 10722-12

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Dvigalke (vinte)

za vožnje 2000, 5000 kg vedno v zalogi po nizkih cenah, Fr. Stupica, Zelnice, Ljubljana, Gospodarska cesta 1, 8697-6

ČEBULČEK

dališe, gladijole, begonije in drugi gomolji po znižani ceni pri Sever & Komp. Ljubljana, 8536-6

Kolasa

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Moško kolo

skoraj novo, dobro ohranjeno, prodam, Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 8708-11

Preden kupite kolo

si oglejte zalogo prvostnih tovarniških znamk, Viktor BOHINEC, Ljubljana, Tvrta c. 12, dvorišče, 123-11

Kapital

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Denarni zavod

malega človeka je npr. npr. posojilnica MOJ OOME, Ljubljana, Dvorčanska ul. 8, Posojila, ugodni pogoji, obrestje vlog — 178-16

Klišeje

ENO IN VEČBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

INSERIRAJ V »JUTRO«

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

25

Toda »Pegaz« očividno ni mislil pri-

statiti. »Zdaj ali nikoli«, si je dejal gos-

pod Jodelberger. Z obupno odločnostjo

se je ujel za drog čestne svetilke.

Hkratu je pa zgrabil za drog tudi eden

izmed kavljjev, in drog se je zamajal...

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

25

V najem

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Gostilno

z inventarjem ter lokal, primeren za drogerijo, trgovino ali kako drugo obrt, s stanovanjem ali brez oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prometni kraj«, 8710-17

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Uvedeno gostilno

v Kaštelu Stari, Primorska banovina v neposredni bližini Splita, s prostori ob morju obali, damo v najem od 1. maja t. l. Obrniti se: Gostilna Pavkovič, Kaštel Stari, Primor. banovina, 8694-19

Posest

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Velika

krasna parcela v Celju, v izmeri 7.760 kv. m. ob glavni banovinski cesti, naprodaj. Ponudbe na podružnici Jutra Celje pod »100.000«, 10729-20

Velika hiša

dvonadstropna, v sredini mesta Celja, z dvema trgovskima lokaloma in velikimi skladišči ugodno naprodaj. Ponudbe na podružnici Jutra Celje pod »Kapital«, 10730-20

Vila

nova, enonadstropna, solnna lega, naprodaj za gotovino, Vprašati: Trafika, Pašaja, 8701-20

Milostiva!

Vaš krizni plašč vam čez polje obrnemo in obremujemo vso potrebno popravila za polov ceno. Plačljivo šele v jeseni ob prevzemu. L. ROT, Ljubljana, — Mestni trg 5, Telefon 20-05 189-30

Stanovanje

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Komfortno

stanovanje trišobno, solnčno, oddam 1. julija. Vprašati: Tyrševa 37, I. nadstropje, desno, 8707-21

Sobo odda

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Sobo

lepo opremljeno, s posebnim vho, s sobno rabo kopalnice, z dobro obilno hrano takoj oddam. Sokolska 5 Prule, 8251-23

Lepa soba

s separatnim vvhodom in kopalnico, se odda. Vprašati: Petračič, Aškerčeva 5, 10723-23

Opremljeno sobo

lepo, v centru mesta, oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra, 10724-23

Sobe išče

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

Sobo

za prehrano, išče za takoj mlada gospodinja pri boljši gospe ali rodbini. Pisemne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mirna«, 10725-23a

Dopisi

Vsaka beseda 2 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 20 din

»Helen«

prav to želim. Oglašite se prosim, 10732-24

Stasa

Namesto tretjega naj velja za šestega. Zadržim sem vseeno čakal. Pozdrav, 10717-24

Dvignite v oglašnem oddelku dosepele ponudbe!

Avoizlet, Akademik, Agilna, Agilna 88, Boljša dama, Big Bridge, Brez posrednikov. Dokazano rentabilnost, Dobra, skrbna gospodinja, Dragoceno, Delaven in zanesljiv, Dobro srčna, Dobra plačila, Dobra točka, Dobra hrana, Fejst fant, Grem kamorkoli, Gotovina 100, Hišnik 11, Inspektor, Inteligentna, Iz Ljubljane izkrenost in zvestoba, Jamstva zmožen, Izleti, Karjera, Kočijaž, Kompressor, Kavcija razpoložljiva, Kmetika, Ljubim deco, Ljubljana 42, Lepa solnčna lega, Lepa priika 77, Lepa bodočnost, Marljiva, Maj, Malo posestvo, M. F. F. Maj ali pozneje, Mirno, Nudim denar, Naloga, Nova vila, Najboljšemu ponudniku, Navedba plače, Oskrbnik, Odrasli, Plačam, Pošten in pridni, Prometno kjerkoli, Pridna in urna, Periferija Ljubljane, Profesional, Privolnostna moč, Plohi, Pošte na in varčna, Pisarna, Pocieni najemnika, Plačljivo v gotovini, Primerna cena, Podjeten, Privrsten, Rad, delam, Redka priika, Sijajna bodočnost, Strogo

diskretno. Skladiščnik, Se-

verni del Ljubljane, Siturni, Stalna, Skrbna in vzorna gospodinja, Stalen 27, Stalna služba, Stalno in dobro mesto, Stedljiva, Triglavi, Tatjana Našjanova, Takoj, Uradnica 20, Ugodna priika, Vredna, Veliko abonentov, Weekend, Varčna na gospodinja 50, Vestna pisarniška moč, Zbiratelj, Zadržna cena, Za gotovino, Zanesljivo 20, Zmožna pisarniška moč, Zmožna 222, 22, 500, 22821.

Razno

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 11 znesek 17 din

PREMOG

KOKS — DRVA nudi

I. Pogačnik

BOHORČEVA 5. Telefon 20-59. Postrežba brezhlbna.

Domača tovarna IŠČE

agente in krajevne zastopnike